

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
SPOR EĞİTİMİ PROGRAMI**

**ÇOCUKLARIN DÜZENLİ FİZİKSEL AKTİVİTE
ALİŞKANLIĞI EDİNME SÜRECİNDEKİ FIRSAT VE
ENGELLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİ
AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖZGE SÜTCÜ

**ANKARA
KASIM, 2021**



**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
SPOR EĞİTİMİ PROGRAMI**

**ÇOCUKLARIN DÜZENLİ FİZİKSEL AKTİVİTE
ALIŞKANLIĞI EDİNME SÜRECİNDEKİ FIRSAT VE
ENGELLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİ
AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖZGE SÜTCÜ

DANIŞMAN: DR. ÖĞR. ÜYESİ HİDAYET SUHA YÜKSEL

**ANKARA
KASIM, 2021**

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Özge Sütcü adlı öğrencinin hazırladığı “Çocukların Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığı Edinme Sürecindeki Fırsat ve Engellerinin Beden Eğitimi Öğretmenleri Açısından Değerlendirilmesi” başlıklı bu çalışma Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı / Spor Eğitimi Programı’nda jüri üyelerince oy birliği ile **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

	<u>Jüri Üyeleri</u>	<u>İmza</u>
Başkan	Doç. Dr. Nevin GÜNDÜZ
Üye	Prof. Dr. Ekrem Levent İLHAN
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Hidayet Suha YÜKSEL

ONAY

Bu tez Ankara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri uyarınca danışman öğretim üyesi tarafından 30/11/2021 tarihinde, Enstitü Yönetim Kurulunca .../.../20... tarihinde kabul edilmiştir.

Prof. Dr. İlhan YALÇIN
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgileri akademik yazım kurallarına uygun biçimde raporlaştırdığımı ve bunları etik ilkelere (atıfta bulunulan tüm yapıtlara kaynaklarda yer verilmesi, tezde kullanılan bilgi ve belgelere resmi yollarla ulaşılması ve bunların aslı bozulmadan kullanılması vb.) uygun olarak elde ettiğimi ve sunduğumu bildiririm.

Özge SÜTCÜ

ÖZET

ÇOCUKLARIN DÜZENLİ FİZİKSEL AKTİVİTE ALIŞKANLIĞI EDİNME SÜRECİNDEKİ FIRSAT VE ENGELLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

SÜTCÜ, Özge

Yüksek Lisans Tezi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Hidayet Suha YÜKSEL

Kasım 2021, x + 54 Sayfa

Günümüzde çocuklar arasında hareketsiz yaşam tarzının sürekli arttığı bilinmektedir. Okul çağındaki çocukların düzenli fiziksel aktivite yapmamaları onları olumsuz etkileyen hareketsiz bir yaşam tarzı sürmelerine sebep olmaktadır. Bu noktadan hareketle bu çalışma çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecindeki fırsatlarını ve engellerini öğretmen bakış açısından incelemektir.

Çalışmada nitel araştırmanın bir deseni olan durum çalışması kullanılmıştır. Çalışmaya 23 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecindeki engellerini ve fırsatlarını açığa çıkarmak için 10 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Öğretmenler çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazanma sürecindeki engelleri 'aile', 'okul imkanları', 'fiziki şartlar' ve 'sınav kaygısı' olarak açığa çıkarmıştır. Fırsatları ise 'öğretmen', 'arkadaş', 'motivasyon' ve 'sosyalleşme' olarak açığa çıkarmıştır.

Bulgular ışığında çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecinde alt temada ailenin ve okul imkânlarının büyük bir engel olduğu ortaya çıkmıştır. Çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazanma sürecinde öğretmen ve aile faktörü ise fırsatlar olarak açığa çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Fiziksel Aktivite Alışkanlığı, Beden Eğitimi, Beden Eğitimi Öğretmeni, Engel, Fırsat

ABSTRACT

EVALUATION OF CHILDREN'S OPPORTUNITIES AND BARRIERS IN THE PROCESS OF ACQUIRING REGULAR PHYSICAL ACTIVITY HABITS IN TERMS OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS

SÜTCÜ, Özge

Masters degree/Department of physical education and sports

Supervisor: Dr. Öğr. Üyesi Hidayet Suha YÜKSEL

November 2021, x + 54 Pages

Today, it is known that sedentary lifestyle among children is constantly increasing. The fact that school-age children do not do regular physical activities which causes them to lead a physically inactive lifestyle that negatively affects them. From this point of view, this study is aiming to examine the opportunities and obstacles of children in the process of acquiring regular physical activity habits from the perspective of the teachers.

The case study, which is a pattern of qualitative research, was used in the study. 23 physical education teachers participated in the study. A semi-structured interview form consisting of 10 questions was used to reveal the obstacles and opportunities of children in the process of acquiring regular physical activity habits.

Teachers revealed the obstacles in the process of children to acquire regular physical activity habits as 'family', 'school opportunities', 'physical conditions' and 'exam anxiety'. Opportunities are listed as 'teacher', 'friend', 'motivation' and 'socialization'.

In the light of the findings, it has been revealed that family and school opportunities are the major obstacles in the process of children's acquiring regular physical activity habits. In the process of children gaining regular physical activity habits, the teacher and the family factors emerged as an opportunity.

Keywords: Physical Activity Habit, Physical Education, Physical Education Teacher, Barriers, Opportunities

ÖNSÖZ

Okul çağındaki çocukların küçük yaşta edinecekleri fiziksel aktivite alışkanlıkları yaşamlarının ileriki yıllarını sağlıklı olarak geçirmelerine yardımcı olacaktır. Çocukların hareketsiz yaşam tarzından uzak durmaları için fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmalarının temelleri okullarda atılmaktadır. Çocukların aktivite alışkanlığı kazanmaları için fırsat kaynağı olan okullarda çocuklar için ne gibi engellerin ya da fırsatların olduğunun açığa çıkarılması son derece büyük önem taşımaktadır. Çalışma sonucunda çıkan sonuçlar çocuklar için fırsat oluşturulabilecek ortamların hazırlanmasına ve fiziksel aktiviteyi hayatlarına entegre etmelerine yardımcı olabilir.

Bu tez Dr. Öğr. Üyesi Hidayet Suha Yüksel rehberliğinde yürütülmüştür. Değerli hocamın rehberliği ve yardımları sayesinde tezimi bitirmiş bulunmaktayım. Bu sebeple çok değerli hocama teşekkürlerimi sunuyorum. Bu süreçte yanımda olan ve desteklerini esirgemeyen aileme teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca çalışmama gönüllü olarak katılan, samimi bir şekilde tüm sorularımı yanıtlayan ve topladığım verileri paylaşmama izin veren beden eğitimi öğretmenlerine şükranlarımı sunuyorum.



Aileme...

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BİLDİRİMİ.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar DİZİNİ.....	x
BÖLÜM 1.....	1
GİRİŞ	1
Yaşam Boyu Fiziksel Aktivite.....	2
Fiziksel Aktivite Alışkanlığı ve Okul.....	5
Fiziksel Aktivite ve Beden Eğitimi Öğretmeni.....	7
Problem.....	8
Amaç.....	10
Araştırma Soruları.....	11
Önem.....	11
Sınırlılıklar.....	11
Tanımlar.....	12
BÖLÜM 2.....	13
YÖNTEM	13
Araştırmanın Deseni	13
Katılımcılar	13
Verilerin Toplanması	14
Verilerin Çözümlemesi	16
BÖLÜM 3.....	17
BULGULAR VE YORUMLAR	17
Beden Eğitimi Dersi ve Fiziksel Aktivite.....	17
Beden Eğitimi Dersi ve Fiziksel Aktiviteye İlişkin Fırsatlar.....	17
Beden Eğitimi Dersi ve Fiziksel Aktiviteye İlişkin Engeller.....	19
Okula Dayalı Fiziksel Aktivite Programları	20
Motivasyon	21
Motivasyona İlişkin Fırsatlar.....	21
Motivasyona İlişkin Engeller.....	23
Fiziksel Yeterlik.....	24
Fiziksel Yeterliğe İlişkin Fırsatlar.....	25
Fiziksel Yeterliğe İlişkin Engeller.....	26
Çevre Etkileşimi	27
Çevre Etkileşimine İlişkin Fırsatlar.....	27
Çevre Etkileşimine İlişkin Engeller.....	28
Bilgi ve Tutum.....	31

Bilgi ve Tutuma İlişkin Fırsatlar.....	31
Bilgi ve Tutuma İlişkin Engeller.....	32
BÖLÜM 4.....	35
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	35
Sonuçlar	35
Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığı Edinme Sürecinde Çocukların Fırsatları... 35	
Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığı Edinme Sürecinde Çocukların Engelleri... 35	
Öneriler	36
KAYNAKLAR.....	39
EKLER	46
EK 1. Görüşme Formu.....	47
EK 2. Aydınlatılmış Onam Formu.....	49
EK 3. Etik Kurul Onayı	51
EK 4. MEB İzin Belgesi	52
BENZERLİK BİLDİRİMİ	53
ÖZGEÇMİŞ.....	54

TABLolar DİZİNİ

Tablo	Sayfa
Tablo 1. Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Nitelikleri	14
Tablo 2. Motivasyon Konusundaki Fırsat Temalı Kodlu Frekans Tablosu	22
Tablo 3. Motivasyon Konusundaki Engel Temalı Kodlu Liste Tablosu.....	23
Tablo 4. Öğretmenlerin Çevre Faktörü Konusundaki Fırsat Temalı İfadelerinin Kodlu Liste Tablosu.	28
Tablo 5. Öğretmenlerin Çevre Konusundaki İfadelerinin Engel Temalı Kodlu Listesi.	29
Tablo 6. Bilgi Sahibi Olma Fırsat Temalı Kodlu Liste Tablosu	31
Tablo 7. Bilgi Sahibi Olmalarının Önündeki Engel Temalı Kodlu Liste Tablosu.....	32

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Son yıllarda okul çağında olan çocukların aktif olmayan bir hayat sürdürdükleri bilinmektedir. Hareketsiz yaşam tarzını benimsemiş çocuklarda çeşitli sağlık problemleri ortaya çıkabilmektedir. Bununla birlikte aktif olmayan yaşam biçimi, çocuklarda büyüme ve gelişim süreçlerini de olumsuz olarak etkilemektedir (Hekim, 2016). Büyüme ve gelişimi olumsuz etkilenen çocuklar ileriki yıllarda sosyal ve sağlıklı bir birey olabilme açısından eksik kalabilmektedir. Ayrıca insanların sosyal gelişimi ile yaşam tarzındaki değişiklikler sonucunda şu anda çocuklar ve ergenler çoğunlukla fiziksel aktivite eksikliği yaşamaktadır (Owen, Parker, Astell-Burt ve Lonsdale, 2018). Buna ek olarak çocuklar genellikle fiziksel olarak aktif olmalarını sağlayacak aktivitelere katılmak yerine bilgisayar ve televizyon başında zaman geçirmeyi daha cazip bulmaktadır (Saygın ve Dükkancı, 2009). Günlük hayatında aktif olmayan ve zamanının çoğunu hareketsiz olarak geçiren çocuk fiziksel aktivite için gerekli olan fiziksel uygunluğa erişemeyebilir. Bunun sonucu olarak fiziksel ve sosyal yönden gelişimi oldukça yavaş ilerleyebilir. Fiziksel olarak aktif olma seviyelerindeki yetersizlikler hem çocukluk hem de yetişkinlikte büyük eşitsizliklere yol açabilir (Ploeg, Maximova, Gayok, Davis ve Veuglers, 2014). Temel çocuk sağlığı; obeziteden etkilenen çocuklar için fiziksel ve psikolojik iyi olma hali olarak tanımlanması sebebiyle çocukluk çağındaki obezite, daha sonraki yaşamda kronik hastalıklar için ihmal edilmemesi gereken bir risk faktörüdür (Kobel ve ark., 2014). Batı ülkelerinde artan endişelerden biri, fiziksel aktivite düzeylerinde sürekli bir düşüş ve artan kalori alımıyla ilişkilendirilen çocukluk çağı obezitesinin yüksek prevalansıdır (Raspberry ve ark., 2011). Fiziksel hareketsizlik, dünya çapında ölümün önde gelen nedenlerinden biridir. Aşırı kilo ve obeziteden bağımsız olarak fiziksel hareketsizlik, hipertansiyon, inme, tip 2 diyabet ve kanser hastalıkları için de yüksek riskle ilişkilendirilmiştir (Siegrist ve ark., 2018). Son analizler, 7 ila 11 yaş arasındaki çocukların, çocukluk çağında kilo artışını hızlandırma olasılıklarının daha yüksek olduğunu göstermektedir (Vogeltanz ve Holm., 2018). Ergenlik döneminde aşırı kilolu veya obez olan çocuklarda psikososyal problemlerin yaşandığını belirtilmektedir (Peirce, Boergers ve Princrtein, 2002 Akt. Satman, 2018). Yaşanan psikososyal sorunların ergenlik gibi hassas bir dönemde

yaşanması, çocuğa tesir edebilir ve yaşlılarından aldığı herhangi bir olumsuz davranış bütün hayatını etkileyecek bir soruna neden olabilir (Anderson ve ark., 2007).

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) çocuklarda günde en az 60 dakika orta veya yüksek yoğunlukta fiziksel aktivite önermektedir. Ayrıca günlük 60 dakikanın üzerinde yapılan fiziksel aktivite meydana gelebilecek sağlık problemlerini en aza indirecektir (DSÖ, 2010). Ülkemizde Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırması 2017 verilerine göre; 15 yaş çocukların %37,19 ve 15 yaş üzeri çocukların %37,6'sı DSÖ sağlık için fiziksel aktivite önerilerini karşılamamaktadır. (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2017). Bu oranlar cinsiyet açısından değerlendirildiğinde 15 ve üzeri yaş grupta erkeklerde %26,1'i kriterleri karşılamazken kadınlarda bu oran %47,8'dir. 19 ve üzeri yaş grupta ise bu değerler sırasıyla %27,1 erkek, %48 kadındır. DSÖ önerilerini karşılamayanların yüzdesi yaş ilerledikçe artış göstermektedir (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2017). Fiziksel aktiviteye katılımın sağlanması, olumlu yönde duygu değişikliği ile ilişkili olduğu, benlik saygısını, fiziksel ve psikososyal iyilik halini artırdığı için ergenler arasında intihar davranışları gibi psikolojik sorunların yaygınlığını azaltan önemli bir etmen olarak önerilir (Brosnahan ve ark., 2004).

Yaşam Boyu Fiziksel Aktivite

Fiziksel aktivite, kişisel nitelikler ve çevre tesiri gibi faktörlerin oluşturduğu kompleks bir tavidir. Yaşamın ilk yıllarında başlayan fiziksel aktivite gelişimi çocuğun ileriki yaşamını büyük ölçüde etkileyecek bir olaydır (Makar, 2016). Haftanın hemen her gününde 60 dakika orta-yüksek şiddet arasında fiziksel aktivite yapmaları çocukların sağlığına olumlu yönde fayda sağlayabilmesi açısından önerilmektedir. Fiziksel olarak aktif olan çocuklar yaşlılarına kıyasla fiziki açıdan daha farklı görünebilir (Saygın ve Dükkancı, 2009). Yetişkinlerin aksine, farklı fizyolojik kapasiteleri ve duygusal gereksinimlerinden kaynaklandığı için aktif olan çocuklar, yüksek şiddette, kısa ve aralıklı aktivitelere katılırlar ve fiziksel aktiviteye katılımındaki farklılıklara rağmen elde edilen faydalar benzerdir çünkü kayda değer etkiler elde edebilmek için mutlaka ağır fiziksel aktivite yapmak gerekli değildir (Francis, 1991).

Çocukluk döneminde çocuklar yetişkin bireylere kıyasla fiziksel olarak daha etkindir. Her ne kadar bir noktaya kadar doğru dahi olsa okul öncesi çocukların zamanlarının çoğunu (%77) sedanter biçimde geçirdikleri belirtilmektedir (Willoughby ve ark., 2018). Çocuklar, sağlıklı yaşam alışkanlıklarını ne kadar küçük yaşta edinirse

hayatlarının geri kalanında obezite gibi insan sağlığını etkileyen hastalıklardan uzak kalma oranı artar. Ayrıca fiziksel sağlığın yanı sıra akademik olarak başarı ve ruhsal sağlığa da olumlu etkileri olduğu yapılan çalışmalar sonucu ortaya koyulmuştur (Chenoll ve ark., 2015). Çocukluk ve ergenlik döneminde orta veya kuvvetli fiziksel aktivitenin artması, zihinsel ve fiziksel sağlık üzerinde akademik performansı artırma fırsatlarını olumlu yönde etkiler (Chenoll ve ark., 2015). Düzenli fiziksel aktiviteye erken yaşlarda başlanması birey için yaşam boyu kendisine fayda sağlayacak bir alışkanlıktır. (Satman, 2018). Çocukların öğrendiği ortamlarda yapılan etkili fiziksel aktivite etkinlikleri çözümün önemli bir parçasıdır (Naylor ve McKay, 2009 Akt. Naylor ve ark., 2015). Araştırmalar, çocukların erken yaşlarda alışkanlık olarak edindikleri sağlıklı yaşam aktiviteleri sayesinde yetişkinlikte daha aktif bir yaşam tarzı sürdürdüğünü göstermektedir. Hayatın sonraki yıllarında oluşabilecek sağlık problemlerine karşı erken yaşlarda kazanılan sağlıklı yaşam alışkanlığı önemli etken olabilir. Bireylerin yaşam stili ve sağlık seviyelerini olumlu yönde etkileyen faktörlerin başında aktif olarak geçirdikleri zamanları gelmektedir (Bulut, 2013). Bu nedenle, obezitenin önlenmesi ve kontrolü için yararlı olan çocukluk fiziksel aktivitesine teşvik etmek için etkili ve uygulanabilir girişimsel stratejilerin araştırılması hayati önem taşımaktadır (Hu ve ark., 2003).

Çocuklukta kazanılan alışkanlıkların yaşam boyu sürme olasılıkları oldukça yüksektir. Bu nedenle okul çağındaki çocuklara ve ergenlere sağlıklı yaşam sürebilmelerini ve iyilik hallerini devam ettirebilmeleri için özellikle sağlıklı beslenmenin yanında fiziksel olarak aktif olma alışkanlıkları da kazandırılmalıdır (Owen ve Çelik, 2018). Çocukların sağlıklı bir yaşam sürebilmeleri için önemli gereksinimlerden biri olan fiziksel aktivite çocukların sosyalleşebilmeleri, toplum içinde kendilerine bir yer bulabilmeleri konusunda da büyük rol oynar. Sosyalleşme, arkadaş edinme ve başkalarının haklarına saygı gibi kavramların çoğunu benimserler. Örneğin fiziksel aktivite eksikliğinden kaynaklı hareketsiz yaşam süren bir çocuk arkadaşlarıyla oynarken çabuk yorulur. Oyuna katılamamak ve arkadaşlarıyla birlikte zaman geçirememek çocuğun sosyal olarak aktif olamamasına neden olur. Bu çerçeveden bakıldığında fiziksel aktivite alışkanlığı kazanılmasının diğer önemli sonuçlarından biri de sosyal çevrede var olabilmektir (Makar, 2016).

Düzenli fiziksel aktiviteye katılım sürecinde çocuğun motivasyonunu etkileyen çeşitli sebepler olabilir. Bu sebeplerden biri olan motivasyon sürecinde, öğrencinin bilişsel özellikleri, bireysel farklılıkları ve çevresel faktörler önemli rol oynar. Sosyal öğrenme kuramına göre motivasyona 3 temel unsur tesir eder. *“Bireyin amacına ulaşma*

beklentisi, amacın birey için değeri, bireyin yapılan iŖe yönelik tepkisidir.” (Akman, Erden, 1995, Akt. Akpınar Dellal ve Gnak, 2009). Motivasyon; içsel motivasyon, dıŖsal motivasyon ve motivasyonsuzluk alt boyutlarına ayrılır. Öğrencinin davranıŖlarını alışkanlığa dnŖtrmesi için harekete geçmesi ya da bir aktiviteyi kendi arzusuyla yapması, yaptığı aktiviteden zevk alması ve devamlılığını getirmek istemesi içsel motivasyon örneğidir. Öğrencinin aktiviteye katılımını etkileyen okul ortamı, arkadaŖları ile olan iliŖkisi, ğretmen ve aile faktörü gibi çevresel etkiler ise dıŖsal motivasyonunu oluŖturur. Bu bağlamda öğrencinin düzenli fiziksel aktiviteye katılımını etkileyen çevresel etkiler ve kendine gvenememe, isteksizlik gibi faktörler öğrenciye motivasyonsuzluk olarak etki eder (Demir ve Cicioğlu, 2018). Bu sebeple okul çağındaki çocuklarda fiziksel aktiviteye katılımın devamlılığını etkileyen önemli faktörlerden biri de motivasyondur. Motivasyon, okul ortamında öğrencilerin davranıŖlarının yönünü deęiŖtirmek, planlanan eğitim programın çerçevesinde ilerlemek ve bu ilerleme hızını belirleyebilmek için önemli bir referanstır (Akbaba, 2006).

Çocuğun, düzenli fiziksel aktiviteye katıldığında fiziksel ve psikolojik yönde vücuduna olan yararlarını bilmesi; devamlılığı sağlamasında büyük etken olabilir. Bu bilgileri edinmesi katılımına olumlu bir motivasyon sağlar. Öte yandan çocuğun fiziksel aktivitenin yararlarını bilmesi ileriki yaŖamına yönelik gereksinimleri doğrultusunda hedef davranıŖları sergilemesine olanak tanır. Hedefini gerekleŖtirdikten sonra duygusal yönden iyi oluŖunu olumlu yönde etkiler (Demir ve Cicioğlu, 2018). Fiziksel aktiviteye katılım motivasyonunun belirlendiği bir alıŖmada öğrencilerin fiziksel aktiviteye katılım sonucunda elde edecekleri faydaların farkında olduğunu bilerek düzenli fiziksel aktiviteye katıldıkları ve küçük yaŖtakilerin büyük yaŖtakilere oranla katılımlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaŖılmıŖtır (Eskiler, KkibiŖ ve Gülle, 2016). Bu bağlamda bireylere küçük yaŖlarda kazandırılan düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı yaŖamları boyunca kalıcı bir davranıŖ olarak etkisini sürdürebilir.

Çocukların fiziksel aktiviteye katılımında önemli rol oynayan diğer kavram ise fiziksel yeterlidir. Fiziksel yeterlik çocuğun aktiviteye katılımını büyük ölçüde etkileyebilir. Çocuğun yapılan aktiviteye karŖı uzak durması ya da aksine katılmaya hevesli olmasının altında fiziksel yeterliği yatabilir. Harter yetkinlik modelinde, motivasyon sürecinde yetkinlik algısının önemli rolünü vurgular. Yetkin olduklarını algılayan bireyler, yüksek seviyelerde katılım için içsel olarak daha motive olurlar ve katılımları sırasında daha ısrarcı ve daha az kaygılıdırlar. Çocuğun fiziksel yeterlik algısı hem aktivitelere baŖarılı olmasını hem de aktiviteye katılımını olumlu etkiler (Harter,

1985 Akt., Sollerhed ve ark., 2007). Çocukların küçük yaşlarda fiziksel yeterlik kapasitelerini anlaması zor olabilir. Bu sebeple aktiviteye katılımları etkilenebilir. Sollerhed ve arkadaşları (2007) yaptıkları bir araştırmada çocukların kendileri için algıladıkları yeterlik fiziksel aktiviteye katılımı belirleyici bir faktör olarak göstermişlerdir.

Fiziksel Aktivite Alışkanlığı ve Okul

Okullar, yaşam boyu sağlıklı beslenme ve fiziksel aktiviteyi teşvik etmek ve çocukluk çağı obezitesini önlemek için önemli ortamlardır (Xu ve ark., 2012). Okul çağındaki çocukların düzenli fiziksel aktivite yapabilmesi için önemli fırsat oluşturur. Modern eğitim anlayışıyla hazırlanan beden eğitimi ve spor dersleri öğrencilerin fiziksel, psikolojik ve toplumsal yönden bireysel olarak gelişebilecekleri programlar içermektedir (Esen, 2010). Beden eğitimi dersleri ileriki yaşamlarını aktif olarak geçirebilmeleri için fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmalarına olanak tanır. Beden eğitimi dersleri öğrenciye psikomotor özelliklerinin kazandırılması ve geliştirilmesinin yanı sıra sağlıklı bir beden ve boş zamanlarında aktivite yapma alışkanlığı kazandırmayı hedefler (Kale ve Ersen, 2003 Akt. Esen, 2010). Bunlara ek olarak çocuğun fiziksel aktiviteye katılımını etkileyen önemli faktörlerden biri de okul içi imkanlardır. Öğrenciler okul bahçesi ya da spor salonlarını tenefüs saatleri de dahil olmak üzere beden eğitimi derslerinde aktif olarak kullanmaktadır. Okulun imkanları dahilinde olan, açık hava oyun alanları, spor salonları, çok amaçlı salonları kısacası çocuğun hem fiziksel aktiviteye katılma motivasyonunu etkileyen hem de sosyalleşmesine olanak sağlayan ortamlar yaşam kalitesinin arttırılmasına imkân sağlar (Algan ve Uslu, 2009). Bu sebeple öğrencilerin boş zamanlarında ve derslerde kullandıkları okulun fiziki imkânlarının öğrenciyi aktivitelere katılmaya özendirici olarak düzenlenmesi önemlidir. Aynı zamanda öğrencilerin zamanlarının çoğunu okulda geçirdikleri düşünüldüğünde fiziksel aktiviteye katılımlarının özendirilmesi ve aktivite alışkanlıklarının okul çağında kazandırılması gelişimleri açısından büyük önem taşır (Vural ve Yılmaz, 2016). Bunun yanında Türkiye’de aktif yaşamı desteklemek ve okullarda çocukların aktif olarak zaman geçirebilmesini sağlamak amacıyla Aktif Yaşam Derneği, Millî Eğitim Bakanlığı ve Coca-Cola Hayata Artı Vakfı ortaklığında ‘Çık Dışarıya Oynayalım’ projesi gerçekleştirilmiştir. Proje çocukların en uzun vakit geçirdikleri okullarda daha hareketli olmalarını, oyun oynayarak sosyalleşmelerini sağlamak amacıyla 2010-2014 yılları

arasında faaliyet göstermiştir. 5 yıldan fazla devam eden projeye 50 ilden 500 okula oyun alanı kazandırılmış ve fiziksel aktiviteye dayalı evrensel, yöresel birçok oyun çeşidi incelemiştir. Bunun yanı sıra okullarda oyun kulüpleri kurulmasına özendirme sağlanmıştır (Aktif Yaşam Derneği, 2020). Bu proje ile kısıtlı olan aktif yaşamı ve düzenli aktiviteyi destekleme çalışmalarının genişletilmesi önemli bir kilit noktadır. Ek olarak okulların fiziki imkanları konusunda yapılan bazı çalışmalar incelendiğinde; çocukların okullarda fiziksel aktivite yapabileceği ortamlar nitelik ve nicelik bakımından yetersizdir (Yılmaz ve Bulut, 2002; Karadağ, Mutlu ve Sayın, 2012).

Okulların fiziki imkanlarının iyileştirilmesi ya da alan düzenlenmesinin yapılması çocuğun okulda geçirdiği zamanı aktif olarak değerlendirebilmesi anlamına gelir. Dolayısıyla okullarda verilen beden eğitimi dersi öğrencilerin aktif olmalarını ve düzenli fiziksel aktivite yapmalarını sağlar. Beden eğitimi dersinin ve beden eğitimi öğretmenin asıl görevi sporu alışkanlık haline getirmiş ve hayatlarının içine entegre etmiş bireyler yetiştirmektir. Beden eğitimi dersi çocukların fiziksel ve sosyal yönden gelişebilmeleri için önemli bir destektir. Ne yazık ki akademik başarıya odaklı bazı sistemlerde beden eğitime verilen önemin azaldığı hatta bazı okulların beden eğitimi ders saatini kısıtlayıcı yollara başvurduğu görülmektedir. Bunun aksine çoğu ülkede beden eğitimi dersi 40 dakikadan fazla uygulanmaktadır. Ayrıca Amerika Sağlık Kurumu ve Kamu Hizmetleri Departmanı' na göre ABD'deki bazı okullarda beden eğitimi dersi haftalık değil günlük olarak uygulanmaktadır (Burns, Brusseau ve Hannon, 2015). Ülkemizde ise beden eğitimi dersleri haftalık olarak uygulanmakta ve müfredat bakımından yetersiz görülmektedir (Demirci, 2017). Uygulanan ders saati yetersizliği de çocukların okullarda aktif olarak geçirdikleri süreyi kısaltabilmektedir. Çocuklar okullarda geçirdikleri zamanın yanı sıra okul dışında da oldukça fazla zaman geçirmektedirler. Bu nedenle okul dışında da aktif olmalarını sağlayacak aktivitelere ihtiyaç duyarlar. Okul dışı zaman yapılandırılmış aktivitelerin düzenli hale gelebilmesi açısından oldukça önemlidir. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'ndeki devlet destekli okul sonrası programlara katılan öğrenciler için akademik başarıyı yükseltme ve sosyalleşme olanakları sağlamaktadır (Lauer, 2006). Ülkemizde ise bu kapsamda değerlendirilebilecek çocuk kulüpleri, yerel yönetimlerce devam ettirilen bilgi evleri ve bakanlıklara bağlı gençlik merkezleri bulunmaktadır (Özdoğru, 2017). Bu aktivite programları sosyal olarak çocukları eşitler ve düzenli fiziksel aktivite ile kaliteli yaşam sürmelerine yardımcı olabilir. Çocuklar için okul içi fiziksel aktivitelere katılım kadar okul dışında da devam etmeleri fiziksel aktiviteyi alışkanlık haline getirebilmeleri açısından yardımcı olabilir.

Çocukların yaşamlarının ileriki evrelerinde hayatlarında hareketli bir yaşama devam edip uyum sağlayabilmelerinde okullar büyük önem taşır. Çocuklar okul dışında yapılacak hareketli olmalarına olanak tanıyacak her türlü programa ihtiyaç duyarlar. Sosyalleşmelerinin ve kendilerine olan güvenin kalıcılığı fiziksel aktivitenin faydaları arasında yer alır. Bunlara ek olarak okullar arası spor organizasyonlarına katılmak çocuğa fiziksel aktivite için bir amaç oluşturur ve devamlılığını sağlamada yardımcı olabilir. Okullar öğrencilerin ihtiyaç duyduğu katılım motivasyonunu artırmaya ve ilgileri doğrultusunda becerilerini artırmasına imkân sağladığı gibi düzenli ve programlı çalışma alışkanlığı da kazandırabilir. Öğrencinin bu alanda kazandığı bilgi, beceri ve çalışma alışkanlığı onu edinebileceği kötü alışkanlıklardan da uzak tutar. Hayatını daha sağlıklı ve planlı yaşayabilmesine katkı sağlar. Kendine güven duygusunu geliştireceği gibi toplumda bir yer edinmesine ve daha sağlıklı bir toplum oluşmasına da destek sağlar (Akgül ve ark., 2012).

Fiziksel Aktivite ve Beden Eğitimi Öğretmeni

Öğrencilerin fiziksel aktiviteye katılımını etkileyen en önemli faktörlerden biri beden eğitimi öğretmenidir. Çocuklar aktivitelere katılımında çoğunlukla öğretmenlerini model alırlar. Bu sebeple ders içeriğini aktaran öğretmenin davranışları ve öğrenciyeye yaklaşımları son derece önemlidir. Öğretmenlerin öğrencilerle olan iletişimleri öğrencileri fiziksel aktiviteye katılmaları konusunda etkileyebilir. Öğrencilere olumlu dönütler vermeleri destek olmaları derse katılmaları konusunda onları olumlu olarak motive eder. Beden eğitimi derslerinde derse aktif katılım, düzenli olarak devam etme ve yetenekleri doğrultusunda hareketleri yapmaya çalışma öğrencinin başarısında önemli etkenlerden bazılarıdır. Bu davranışları sergilemesine rağmen öğrencinin derslerde başarısız oluşu ve aktiviteye katılmak istemeyip düzenli katılım sağlamaması öğretmen merkezli öğretim yapılmasından kaynaklı olduğu, bazı konuların sıkıcı ve öğrenci üzerinde korku yaratacak sebepler olarak incelenebilir. Böyle durumlarda dersi ilgi çekici hale getirecek ve uygulamalara farklı yöntemler ekleyebilecek olan öğretmenler, öğrencilerin düzenli katılımını ve motivasyonun olumlu yönde etkileyebilir. Çiçek ve arkadaşlarının (2002) yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin derse katılım oranının büyük ölçüde öğretmenlerini sevmeleri, öğretmenin ders için yaptığı hazırlıkları ve ders için onları motive etmeleri olduğunu belirlemişlerdir. Aynı çalışmada elde edilen diğer

önemli bulgu ise beden eğitimi öğretmenlerinin çoğu öğrenciyi hayatları boyunca aktif olmalarını sağlayacak spor branşlarına yönlendirmesidir (Çiçek ve ark., 2002)

Beden eğitimi dersini diğer derslerden ayıran en önemli unsurlar derslerin sınıf ortamında değil spor salonunda farklı ekipmanlarla işleniyor olması ve öğretmenlerin öğrencilerle birebir temasta olmasıdır. Beden eğitimi dersini diğer derslerinden ayıran bu unsurlar beden eğitimi öğretmenine doğrudan diğer öğretmenlerden farklı olarak sosyal ve bilişsel özelliklerini öne çıkaran sorumluluklar yüklemektedir (Yılmaz, 2018).

Beden eğitimi öğretmenlerinin derslerinin işleyişinde karşılaştıkları problemlerin başına ders için gerekli olan malzeme, tesis eksikliği ve ilgisiz veli sorunları gelmektedir (Demirhan ve ark., 2014).

Problem

Çocukların fiziksel aktiviteye ne sıklıkla katıldıkları veya düzenli fiziksel aktivite yapmaları çeşitli faktörlerden etkilenir. Çocukların düzenli fiziksel aktiviteye katılabilmeleri için okul bir fırsat kaynağıdır. Örneğin sosyoekonomik ve kültürel statüden bağımsız olarak tüm çocuklara fiziksel olarak aktif olma fırsatları sunabilen bir ortamdır (Dwyer ve ark., 2006). Öğrenciler zamanlarının çoğunu okulda geçirmektedir. Bu sebeple okulda geçirilen zamanın ve okul sonrasında zamanları verimli olacak şekilde geçirmenin önemi vurgulanmaktadır (Cengiz ve İnce, 2013).

Beden eğitimi dersi öğrencilere boş zamanlarında fiziksel aktiviteye katılma becerisi, bilgisi ve güveni sağlamayı amaçlansa da çocuklar okuldan ayrıldıklarında aktivite seviyeleri düşmeye devam ediyor, bu da beden eğitiminin etkisiz olduğunu gösteriyor. Birleşik Krallık Hükümeti'nin son zamanlardaki müdahaleleri, öğrencileri daha aktif olmaya motive etmek amacıyla aktiviteye ayrılan zamanı arttırmak ve rekabetçi takım sporlarını yeniden başlatmak olmuştur. Ancak, motivasyonu arttırmak için öğrencilerin beden eğitimi deneyimlerinin anlaşılması gerekir (Lewis, 2014). Ntoumanis (2002), öğrencilerin sadece küçük bir kısmının beden eğitimi dersine katılmaya içsel olarak motive olduklarını ve çoğunluğunun ya dışsal olarak motive olduğunu ya da motivasyonunun olmadığını öne sürmektedir. İhtiyaç duyulan şey, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik motivasyonuna hangi faktörlerin katkıda bulunduğunu belirlemektir.

Ontario'da fiziksel aktivite için okul temelli fırsatlarla ilgili beden eğitimi ve sınıf öğretmenleriyle rastgele bir örneklem araştırması yapılmıştır. Yapılan çalışmadan elde

edilen bulgulara göre ilkokulların neredeyse tamamı okullar arası spor müsabakaları yaptığını bildirmiş ve okul içi fiziksel aktivite katılımlarının sınıf düzeyi yükseldikçe azaldığı sonucuna ulaşmışlardır. Buna ek olarak da okul içi fiziksel aktiviteye katılım oranı coğrafi bölge, katılımcı türü ve okulların topluma açık rekreasyon alanlarını kullanıp kullanmaması arasında bir ilişki bulunmamaktadır (Allison ve Adlaf, 2000). Benzer yapılan bir çalışma ise yine beden eğitimi öğretmenleri, sınıf öğretmenleri, müdür ve müdür yardımcılılarıyla yapılmıştır. Aynı şekilde sınıf düzeyine göre okul içi katılımın azaldığı ve okullar arası müsabakalara katılma fırsatının çok olduğu bulgularına ulaşmışlardır. Bunun yanı sıra hemen hemen tüm katılımcılar, öğrencilerin kapalı bir spor salonuna ve oyun alanlarına erişiminin kolay olduğunu belirtmişlerdir (Dwyer ve ark., 2006). Ortaya çıkan sonuçlarda çocukların yaşları arttıkça fiziksel aktiviteye katılım düzeylerinin azalmasının sebebi olarak, çocukların gelecek kaygısı ya da akademik olarak bir meslekte ilerleme istekleri olabilir. Bu sebepler de çocukların fiziksel aktiviteye katılımlarını engellemektedir.

Okul çağındaki çocukların hareketli yaşam sürmelerine yardımcı olması gereken okullarda, oyun alanları yetersiz ve okul dışında fiziksel aktivite programları için gerekli olan finansal destek sağlanamamaktadır. Çocukları olumsuz etkileyen bu durum hareketsiz bir yaşam tarzına neden olmaktadır (Saygın ve Dükkancı, 2009). Allison, Dwyer ve Makin (1999) yaptıkları bir çalışmada zaman eksikliği, okul ödevleri, diğer ilgi alanları, akran ve aile ile geçilen zaman, fiziksel aktivitenin önündeki engellerin bu kavramlar olduğu sonucuna varmışlardır. Çocukların fiziksel aktiviteye ayıracakları zamanları okul ödevlerine ya da sosyal yaşantılarına ayırıyor olmaları fiziksel aktivite alışkanlığını tam olarak kazanamadıklarının bir örneği olarak karşımıza çıkmakta ve aynı zamanda ders yüklerinin fazlalığı ise bir engel olarak algılanmaktadır.

Okullarda fiziksel aktivite olanaklarını arttırmak ve verimli kullanmak çoğunlukla beden eğitimi öğretmenlerinin sorumluluğunda olan durumlardır. Beden eğitimi öğretmenleri okul ortamını, aileleri, fiziksel aktivite yapmak için gerekli olan bağlantıları ve en önemlisi çocukların fiziksel aktivite için gereksinimlerini anlamak ve ele almak için ideal bir konumda olduğu düşünüldüğünde fiziksel aktivite fırsatları sunmak beden eğitimi öğretmenin sorumluluğunda olmalıdır (Castelli ve Beighle, 2007).

Gelişen teknoloji ile çocukların video oyunları, televizyon izleme ve telefon kullanımlarının yaşa göre arttığı ve doğru orantıda fiziksel aktivite düzeylerinin azaldığı bilinmektedir (Strasburger, Jordan ve Donnerstein, 2010). Çocuklar zamanlarının çoğunu ekran başında geçirmekte olduğu düşünüldüğünde fiziksel aktiviteye ayıracakları

zamanın azalıyor olması ve hareketsiz bir yaşam sürmeleri olağan görünmektedir. Çocukların teknoloji kullanımının dengelenmesi ve fiziksel aktivite alışkanlığı için gerekli adımların atılması başta ailelerin sonrasında okulların sorumluluğunda olmalıdır (Mustafaoğlu, Zirek, Yasacı ve Özdiğerler, 2018).

Çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinebilmesi için ihtiyaç duyduğu alan, imkân, spor faaliyetleri gibi unsurları belirleme, ihtiyaçlar doğrultusunda hareket edilmesi için önemli belirleyiciler olabilir. Bu sebeple çocuklarda düzenli fiziksel aktivite alışkanlığının gelişmesi için fırsat ve engellerin anlaşılması bu araştırmanın problemi olarak belirlenmiştir.

Amaç

Okul çağındaki çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığını benimsemelerini sağlayacak okullarda fiziksel aktiviteye katılım süreçlerindeki fırsat ve engelleri, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin gözünden anlayıp değerlendirmek büyük önem arz etmektedir. Motivasyonun önündeki engel ya da fırsatları belirlemek çocuğun aktiviteye karşı tutumunu anlayabilmek için önemlidir. Çocukların fiziksel aktivitenin yararlı konusundaki bilgilerinin yeterliğinin anlaşılması ve bu doğrultuda planlamaların yapılması amaçlanabilir. Ayrıca fiziksel aktiviteye katılımlarını etkileyen fiziksel yeterliklerinin öğretmen açısından ortaya çıkarılması öğrenciye uygun fiziksel aktivite programlarının uygulanmasında önem taşır. Ayrıca çocuğun çevre ile olan etkileşimini anlamak; okul imkanlarının bir engel ya da fırsat olduğunu belirlemek düzenli fiziksel aktivite yapması için uygun ortamlar hazırlanmasına yardımcı olurken aile, arkadaş ve öğretmen faktörünün etkisinin anlaşılması gerekli müdahalelerin yapılabilmesi için yol gösterici olacaktır. Fiziksel aktiviteye düzenli katılımın önündeki engellerin derinlemesine incelenmesi ve katılım fırsatlarının belirlenip kavramların beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleriyle ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı okul çağındaki çocukların düzenli fiziksel aktiviteye katılım sürecini etkileyen fırsat ve engellerin belirlenmesidir.

Araştırma Soruları

Düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecinde çocukların fırsatları nelerdir?

Düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecinde çocukların engelleri nelerdir?

Önem

Öğrencilerin hayatları boyunca kullanacakları hareket becerileri, aktif ve sağlıklı hayat becerileri, kavramları ve stratejileri ile öz yönetim becerileri, sosyal becerileri ve düşünme becerilerini de geliştirerek bir sonraki öğrenim düzeyine hazırlanmaları beden eğitimi öğretim programının amaçları arasındadır (Milli eğitim bakanlığı [MEB], 2018). MEB'in beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı amacının tam anlamıyla uygulanabilmesi için eğitim ve öğretim planlamasının çıkış noktası, sağlıklı çocuk daha iyi öğrenir olmalı ve eğitim öğretim programları bu gerçeği dikkate alarak planlanmalıdır. İçerisinde yeterli fiziksel aktiviteyi barındırmayan her türlü eğitim öğretim programı, potansiyelini tam anlamıyla gerçekleştirmelerine olanak sağlanmadan yetiştirilen öğrenciler anlamına gelmektedir. Öğrencilerin sadece eğitim yaşamlarında değil, tüm yaşamları boyunca faydalanabilecekleri düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı sadece birey bazında değil toplum bazında da sonsuz yararlar barındırabilir. Araştırmadan elde edilen bulgular okulların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmadaki rollerini anlamada katkı sağlayacaktır. Çocukların düzenli fiziksel aktiviteye katılımlarının önündeki fırsatları belirlemek okullarda fiziksel aktive programlarını çeşitlendirmede yönlendirici olacaktır. Çalışma sonuçlarında düzenli fiziksel aktiviteye katılımın önündeki engelleri ortaya koymak ise çocukların alışkanlıklarını değiştirmek için onların nelere ilgi duyduğunu anlamamızı kolaylaştıracak ve bizlere yol gösterecektir.

Sınırlılıklar

Çalışma, 2020-2021 öğretim yılında gönüllülük esasına dayalı olarak görüşleri alınan 23 beden eğitimi ve spor öğretmeninin cevapları ile sınırlıdır. Ayrıca toplanan nitel veriler neticesinde ortaya çıkan sonuçlar çalışmaya katılan öğretmenlerin görüşme sorularına verdiği cevapların içtenliği ile sınırlıdır.

Tanımlar

Fiziksel Aktivite: “Günlük yaşam içinde kas ve eklemleri kullanarak enerji tüketimi ile gerçekleşen, kalp ve solunum hızını artıran ve farklı şiddetlerde yorgunlukla sonuçlanan aktiviteler olarak tanımlanmaktadır” (Baltacı ve ark., 2008).

Fiziksel Yeterlik: Hareketlerin doğru olarak yapılmasını ve fiziksel dayanıklılıkla ilgili olarak vücudun mevcut kondisyon durumunu ifade eder (Aracı ve Aracı, 2014).

Motivasyon: Brophy (2004) motivasyonu, amaca yönelik olarak harekete geçme, belli bir amaç için güç sarf etme ve bu yönde devamlılığın sağlanması gibi durumları kapsayan kavramsal bir olgu olduğunu ifade etmiştir. Bir başka deyişle motivasyon amaçsal davranışları ve niyeti harekete geçirirken, amaçsal davranışların tamamlanmasını sağlar (Borphy, 2004 Akt. Akpınar Dellal ve Günak, 2009).

Düzenli Fiziksel Aktivite: Bireyin fiziksel uygunluğunun korunması veya geliştirilmesini amaçlayan düzenli hale getirilmiş planlı ve tekrarlı fiziksel aktivitelerdir (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2019).

BÖLÜM 2

YÖNTEM

Çalışma araştırma yöntemlerinden olan nitel araştırma ile yürütülmüştür. Nitel araştırma yönteminin bilgi toplama yolu görüşme, gözlem, belge analizi gibi nitel yöntemlerdir. Olay ortamında durumun olabildiğince açık ve müdahalesiz ortaya konulabilmesi için izlenen nitel bir araştırmadır (Yıldırım, 1999). Çalışmada nitel araştırmanın bir deseni olan durum çalışması kullanılmıştır.

Araştırmanın Deseni

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması yönteminden yararlanılmıştır. Durum çalışması; ortada bulunan bir hadisenin veya tek bir vaziyetin enine boyuna tamamen incelenmesi için verilerin sistematik bir şekilde bir araya getirilerek asıl ortamda nasıl olduğuna ulaşıldığı bir yöntemdir (Subaşı ve Okumuş, 2017). Genel olarak bakıldığında durum çalışması, verilerin toplanması yolu sonucunda birden çok bakış açısıyla bir uygulama sorununun derinlemesine incelenmesine yardımcı olur (Lochmiller ve Lester, 2017). Daha spesifik olarak bakıldığında durum çalışması, araştırmacının 'nasıl' ve 'neden' sorularını sorarak katılımcıların yaşadığı olaylar ve içinde bulunduğu koşulları ortaya çıkararak olayların müdahalesiz mevcut durumunu önemli ayrıntılarıyla açıklamaya odaklanmasıdır (Yin, 2009). Durum çalışmaları gerçekte ne olduğuna bakmak için sistematik bir şekilde verilerin toplanması, belirli kurallara göre analiz edilmesi akabinde sonuçları belirleme yoludur (Aytaçlı, 2012). Çalışmada fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecinin fırsat ve engelleri ele alınıp ortaya çıkarılması ve bu durumu tüm boyutlarıyla incelemek için beden eğitimi ve spor öğretmenleriyle derinlemesine bir görüşme sağlanmıştır.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubuna seçilecek

öğretmenlerin belirlenmesinde farklı illerde, farklı okullarda ve farklı hizmet yıllarında görev yapıyor olmaları gibi çeşitli kriterler dikkate alınmıştır. Çalışmaya bu kriterler doğrultusunda seçilmiş farklı şehirlerde görev yapan 23 beden eğitimi ve spor öğretmeni katılmıştır (Tablo 1). Öğretmenlerden 8'i kırsal bölgelerde 15'i kentte görev yapmaktadır. Öğretmenler buldukları okuldaki öğrencilerini yeterince tanımaları ve gerekli tecrübeleri edinmiş olabilmeleri açısından en az 2 yıl görev sürelerinin olmasına dikkat edilerek seçilmiştir. Bu yöntemi seçmekteki amaç çeşitliliği sağlayıp genelleme yapmak değil, çeşitlilik içerisinde farklı koşullara sahip ortamlarda ortak problemleri belirlemek ve derinlemesine incelemektir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Tablo 1

Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Nitelikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Şehir	Hizmet Yılı	Okul Türü
BÖ1	Erkek	Ankara	2	Lise
BÖ2	Erkek	Van	5	Ortaokul
BÖ3	Erkek	Konya	5	Ortaokul
BÖ4	Erkek	Erzurum	3	Ortaokul
BÖ5	Kadın	Karabük	2	Ortaokul
BÖ6	Kadın	İstanbul	16	Ortaokul
BÖ7	Erkek	Şanlıurfa	3	Ortaokul
BÖ8	Erkek	Kars	3	Lise
BÖ9	Erkek	Ankara	2	Ortaokul
BÖ10	Erkek	Gaziantep	2	Ortaokul
BÖ11	Kadın	İzmir	15	Ortaokul
BÖ12	Erkek	Ankara	9	Ortaokul
BÖ13	Kadın	Eskişehir	21	Lise
BÖ14	Kadın	Ankara	30	Lise
BÖ15	Erkek	Ankara	5	Lise
BÖ16	Kadın	Ankara	10	Ortaokul
BÖ17	Erkek	Ankara	23	Ortaokul
BÖ18	Erkek	Ankara	18	Ortaokul
BÖ19	Erkek	Ankara	23	Ortaokul
BÖ20	Kadın	Muğla	9	Ortaokul
BÖ21	Kadın	Ankara	11	Lise
BÖ22	Kadın	Ankara	29	Lise
BÖ23	Kadın	Ankara	31	Lise

Verilerin Toplanması

Okul çağındaki çocukların düzenli fiziksel aktiviteye katılım sürecindeki fırsat ve engellerin belirlenmesi amacıyla öğretmenlerin bakış açılarını anlamak için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Fiziksel aktivite alışkanlığı oluşturmak için motivasyon, fiziksel yeterlik ve çevre etkileşimi kavramlarının oluşturmuş olduğu bir kombinasyonun önemi vurgulanmaktadır (Whitehead, 2010). Whitehead'e (2010) göre

fiziksel aktivitenin alışkanlık haline gelebilmesi için; okul müfredatlarında fiziksel aktivitenin öneminin vurgulanması gerektiği, fiziksel aktivitenin yalnızca eğlence amaçlı olmadığını ve sağlık açısından değerinin vurgulanması, fiziksel aktiviteyi sadece yetenekli olanların yapmadığını ve herkes için önemli bir kavram olduğunun bilinçlendirilmesidir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu Whitehead'in (2010) tanımları çerçevesinde düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazanma sürecinde önemli olan motivasyon, çevre, fiziksel yeterlik ve bilgi kavramlarını içeren sorulardan hazırlanmıştır. Görüşme formundaki sorular; okunduğunda kolaylıkla anlaşılabilen, karmaşık olmayan, cevaplayan kişiye yönlendirici şekilde sorulmayarak bu ilkelere uygun hazırlanmıştır (Bogdan ve Biklen,1992; Akt. Yılmaz ve Altinkurt, 2011). Yarı yapılandırılmış görüşmelerde araştırmacı önceden hazırladığı soruların dışına çıkmadan soruları yöneltir. Verilen cevaplar doğrultusunda görüşme yaptığı bireyin konu ile ilgili düşüncelerini derinlemesine anlayabilmek için sorulara verilen cevaplar doğrultusunda ek sorular sorabilir (Kuş, 2012). Araştırmada kullanılan görüşme formu 10 sorudan oluşmaktadır. Görüşme formunda bulunun sorular öğretmenlerin çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecinde önemli rol oynayan motivasyon, beden eğitimi dersleri, okula dayalı fiziksel aktivite programları, çevre etkileşimleri ve bilgi-tutum gibi faktörlerin oluşturduğu fırsat ve engelleri açığa çıkarabilmeleri amaçlanarak hazırlanmıştır. Görüşme soruları bu çerçevede hazırlandıktan sonra danışman tarafından bir uzman görüşü alınmış ve sorular bu doğrultuda düzenlenerek hazırlanmıştır. Bir uzman olarak görüş belirten ve görüşme sorularını inceleyen danışman nitel araştırma yöntemleri alanında birçok çalışmaya sahip ve aynı zamanda bu alanda ders vermektedir. Öğretmenlerle yapılan görüşmeler ortalama 30 dakika sürmüştür. Görüşmeler öğretmenlerle yüz yüze veya online olarak gerçekleştirilmiştir. Online ortamda yapılan görüşmeler Zoom programı üzerinden gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sırasında öğretmenlerin verdiği cevaplar doğrultusunda sorulan sorulara ek sorular öğretmenlere yöneltilmiştir. Bu ek sorular öğretmenleri istenilen cevaba yöneltmek için değil verilen cevabın arkasındaki düşüncelere anlamak için sorulmuştur. Bazı görüşmelerde ise kısa cevaplı soruları derinlemesine anlayabilmek için öğretmenlerin verdikleri cevabı açıklamaları istenmiştir. Görüşmeler öğretmenlerin açık ve rahat cevap verebilmeleri için soruları arka arkaya okuyup cevaplamalarını istemektense sohbet ortamı oluşturularak karşılıklı diyaloglarla yapılmıştır. Görüşmelerin online yapılmasının gerekçeleri öğretmenlerin farklı şehirlerde görev yapıyor olmasından kaynaklanan ulaşım probleminin yanı sıra içinde bulunulan eğitim öğretim yılının Covid 19 pandemi

döneminde olmalıdır. Katılımcıların izni ile veri analizinde kullanılmak üzere ses kayıtları alınmıştır. Görüşme formu (EK 1), katılımcılar için sunulan onam formu (EK 2), araştırma sürecinde yapılan görüşmelerin etik kurul onayı (EK 3) ve MEB izin belgesi (EK 4) ek olarak sunulmuştur.

Verilerin Çözümlemesi

Elde edilen verilerin analizinde içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi bir metnin belirli kodlamalarla daha küçük içerik ile kategorileştirilmesi ve özetlenmesi olarak tanımlanır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010). İçerik analizi, açık kodlama kurallarına dayalı olarak birçok metin kelimesini daha az içerik kategorisine sıkıştırmak için sistematik, tekrarlanabilir bir teknik olarak tanımlanmıştır. *"Kavramların belirli özelliklerini nesnel ve sistematik olarak tanımlayarak çıkarımlar yapmaya yönelik bir teknik"* olarak geniş bir içerik analizi tanımı sunar (Berelson, 1952; Krippendorff, 1980, GAO, 1996; Akt. Stemler, 2001). Bu tanımlar bağlamında görüşmelerden elde edilen ses kayıtları araştırmacı ve danışman tarafından yazılı metne dönüştürülmüştür. Sonrasında nitel araştırmaların veri analizine yardımcı MAXQDA 2020 programına veriler tek tek işlenmiştir. İşlenen veriler araştırmacı ve danışman tarafından tek tek okunarak ilgili kavramlar belirlenmiştir. Belirlenen kavramlar kodlama aşamasında bir araya getirilmiş ve bu kavramlara uygun ifadeler bir üst başlıkta temalara ayrılmıştır. Verilerin tablolu gösterimi bulgular kısmında katılımcıların kod adları kullanılarak verilmiştir.

Bu araştırmanın inandırıcılığını sağlamak için süreç bakımından sürecin ayrıntılı olarak yazılması, uzman görüşü alma, örneklemin çeşitlendirilmesi, analiz sürecinde kullanılan kavramsal çerçevenin tanımlanması ve doğrudan alıntılara yer verme stratejileri izlenmiştir (Savin-Baden ve Major, 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2013).

BÖLÜM 3

BULGULAR VE YORUMLAR

Yapılan içerik analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin görüşme sorularına verdiği cevaplar genel çerçevede değerlendirildiğinde öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda okulda işlenen beden eğitimi derslerinin ve okuldaki spor faaliyetlerinin çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazanma sürecinde bir fırsat kaynağı olduğu ortaya çıkmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri alt temalar altında incelendiğinde ise çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecinde engel olarak 'aile', 'okul imkanları', 'fiziki şartlar' ve 'sınav kaygısı' olarak açığa çıkmıştır. Fırsatları ise 'öğretmen', 'arkadaş', 'motivasyon' ve 'sosyalleşme' olarak açığı çıkarmıştır.

Öğretmenlerin bakış açısıyla belirlenen kavramlar temalar altında ayrıntılı bir şekilde verilecektir.

Beden Eğitimi Dersi ve Fiziksel Aktivite

Beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi derslerinin öğrencilere düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edindirme sürecindeki görüşlerine bakıldığında; öğretmenler beden eğitimi derslerinin düzenli fiziksel aktivite kazandırmada etkili olduğunu belirtmiştir. Öğretmenin ilgili ve donanımlı olmasının öğrencinin katılımı için önemli olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca etkili olduğunu fakat ders sürelerinin yetersiz olduğunu ve yetersiz okul imkanlarından bahsetmişlerdir.

Öğretmenlerin öğrenciler için beden eğitimi dersi ve düzenli fiziksel aktivite kazanma sürecindeki engel ve fırsat olarak belirlenen görüşleri ayrıntılı bir şekilde verilecektir.

Beden Eğitimi Dersi ve Fiziksel Aktiviteye İlişkin Fırsatlar. Fiziksel aktivite alışkanlığı kazanma sürecinde öğrenciler için beden eğitimi dersinin bir fırsat olduğunu dile getirmişlerdir. Bir beden eğitimi öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

BÖ22;

“Beden eğitimi dersinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin düzenli aktivite alışkanlığı kazanmasında ama öğretmenin yaklaşımı ile alakalı öğretmen işini ciddiye alıyorsa ve bunu üstüne basa basa vurguluyorsa en azından hayatı boyunca ona gerekecek olan fiziksel uygunluk testlerinin önemli vurguluyorsa kesinlikle etkili olacaktır.”

BÖ13 kodlu öğretmenimiz ise şu şekilde ifade etmiş.

“Evet etkili olduğunu düşünüyorum. Sporu tanımayan çocuklara sporu tanıtır sağlıklı kalma konusunda fikir verdiğini düşünüyorum.”

Çocukların beden eğitimi dersinde sporla tanıştıklarını ve sonrasında sağlıklı kalma konusunda bilgi sahibi olabileceklerini düşünen bir görüştedir. Beden eğitimi dersi fiziksel aktivite yapabileceği bir ortam sağlamak ve ileri yaşamı için alışkanlık kazanma konusunda ilk adımın atıldığı yer olarak görülebilir.

BÖ11;

“Beden eğitimi dersini ipe çekiyorlar ve çok seviyorlar. O severek, isteyerek gelmelerinin ve karşılığında her hafta diğer günler okula gelmeseler de beden eğitiminin olduğu günü tercih etmeye çalışıyorlar.”

Şeklinde beden eğitimi derslerinin çocuklar için sevilen bir ders olduğunu ve derse gelmek için hevesli olduğunu dile getirmiştir. Yaylacı (2012), yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin beden eğitimi derslerinin düzenli spor yapma alışkanlığı kazandırdığı sonucuna ulaşmıştır. Öğrencilerle yapılan çalışma sonucu ile bu çalışmadaki öğretmen görüşleri paralellik göstermektedir.

Belton ve ark (2014), yaptıkları çalışmada da çocukların beden eğitimi sevmelerinin nedeni fiziksel aktiviteye olan yatkınları sonucu olarak çıkmıştır. Aynı çalışmanın bir diğer sonucu çocukların beden eğitimi dersini sevmelerinin sebeplerinden biri olarak derslerde uygulanan etkinlikler olduğu çıkmıştır (Welk, 1999; Belton ve ark., 2014). Bu çalışmada öğretmenlerin görüşlerini bakıldığında çocukların beden eğitimi derslerini sevdikleri ve isteyerek katıldıkları sonucu ortaya çıkmış ve diğer çalışmalarla paralellik göstermektedir. Öğrencilerin beden eğitimi derslerine severek katılmaları fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmaları sürecinde bir fırsat olarak değerlendirilebilir.

Ortaokul öğrencileriyle yapılan bir çalışmada öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu sonucu çıkmıştır (Ünlü ve ark., 2011; Aydoğan, 2017).

Öğrencileri beden eğitimi derslerine severek katılmalarının ve katılımlarının devamlığı için yapılan fiziksel aktivitelerin öğrenciler için rekabet ve yarışmadan çok eğlenceli ve sürükleyici olması önem arz etmektedir (Al-Zandee ve Ünlü, 2019).

Beden Eğitimi Dersi ve Fiziksel Aktiviteye İlişkin Engeller. Beden eğitimi derslerini çocukların düzenli fiziksel aktiviteye katılımını sağlamak için bir fırsat olarak görülse de ders saatlerinin yetersiz oluşu ve çocukların ilkokulda beden eğitimi öğretmenleriyle tanışamamaları öğretmenler tarafından bir engel olarak görülmektedir.

BÖ6;

“Etkili olduğunu düşünüyorum ama yetersiz ve zaman sınırlamamız olduğu için gerekli dönütü alamıyoruz. Sadece beden eğitimi dersi kesinlikle ilkokul seviyesinden birinci sınıftan itibaren olması gereken bir ders. Özellikle çocukluk döneminde ama şimdi Türkiye şartlarında 2-3-4’te şu anda beden eğitimi dersi yok. 5-6-7 inci ve 8 inci sınıfta çocuklarla tanışıyoruz. Beşinci sınıftan. O yüzden hani kesinlikle yeterli olması gereken ders.”

İfadelerini kullanan BÖ6 kodlu öğretmenimiz düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmada etkili olduğunu düşünmekte fakat zamanın yetersizliğini vurgulamış ve çocukların ilkokuldan itibaren beden eğitim öğretmenleriyle çalışmasını gerektiğini dile getirmiştir. Çocuklara küçük yaşlarda kazandırılan alışkanlıkların hayatlarını şekillendireceği gibi sağlıklı bir yaşam sürmelerine de yardımcı olacaktır. Sınıf öğretmenleriyle yapılan bir çalışmada sınıf öğretmenleri derslerin beden eğitimi öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği görüşündedir. Yapılan aynı çalışmada sınıf öğretmenleri kendilerini beden eğitimi dersi vermek için yeterli donanıma sahip olarak görmemektedir (Ocak ve Tortop, 2006). Bu çalışmada ortaya çıkan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri ile paralellik göstermektedir.

Kentte görev yapan öğretmenler beden eğitimi dersinin etkili fakat ders saatlerinin az olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir. Aynı zamanda ders saatlerinin yetmediğini ve düzenli fiziksel aktiviteye katılım alışkanlığı için biraz eksik kaldığı görüşündedirler.

Kırsal bölgede çalışan öğretmenler ise bu görüşlerden ziyade çocukların aktivite eksikliklerinden ve bölgesel problemlerden bahsetmişlerdir.

Her iki bölgede de görev yapan öğretmenlerin ortak görüşü beden eğitimi derslerinin öğretmenin ilgi, yeterlik ve tutumuna göre değişkenlik gösterdiğidir. Bu doğrultuda beden eğitimi derslerinin düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırması ve çocuk açısından ilgi çekici olması görüşleri ortak görüştür.

Okula Dayalı Fiziksel Aktivite Programları

Okulun düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırma sürecinde sunduğu fırsatların arasında okula dayalı fiziksel aktivite (ODFA) yer almaktadır. Öğretmenlerin görüşlerine göre okullar arası müsabakalar, ders içi etkinlikler ve okul içerisinde yürütülen faaliyetler çocukların fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmaları yolunda bir fırsat olarak çıkmıştır. Öğretmenler okul spor faaliyetlerinin çocukları düzenli fiziksel aktivite için teşvik ettiği, başarılı olma duygusunu pekiştirdiği ve öğrenciler için eğlenceli olduğu görüşleri ortaya çıkmıştır. OFDA programları öğrenciler için sadece fırsat olarak açığa çıkmıştır.

BÖ12;

“Hangi branş olursa olsun hani çocuğun ilgilenmediği branş bile olsa bir okul takımı kuracağız işte. Yarışmalara gideceğiz işte turnuvaya gideceğiz, başka okullarla yarışma yapacağız. Müsabaka yapacağız dediğimiz zaman çocukların istekleri, motivasyonları çok fazla artıyor ve devamlı katılmak istiyorlar. Bu onları çok motive ediyor. Okul sporları bence önemli.”

BÖ12 kodlu öğretmenimizin görüşleri doğrultusunda okul spor faaliyetlerinin çocukları aktiviteye teşvik ettiği ve başarılı olma duygusunu güdülemektedir. Çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinebilmeleri için aktivitelere devamlı katılarak günlük yaşamlarının içine entegre etmeleri gereklidir. Okul spor faaliyetleri de öğretmen görüşlerine dayanarak genele yayıldığı zaman çocuk için önemli bir fırsat olacaktır. Bu sebeple çocuklar ve öğretmenler için motive edici bir unsur olarak görülebilir.

Okulda yürütülen spor faaliyetlerinin çocuklar açısından alışkanlık kazandırma noktasındaki ifadeler baktığımızda ise çocuklar için öneminin büyük olduğunu ve başarılı olmak için motive oldukları ortak bir görüş olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu görüşlerin yanı sıra kırsal bölgede çalışan öğretmenlerimizin görüşleri arasında çocukların spora ulaşmasının bir yolu olan okul spor faaliyetleri çok önemsenmektedir. BÖ7 kodlu öğretmenimiz şu ifadeleri ile görüşlerini belirtmiştir;

BÖ7;

“Önemi çok büyük. Dediğim gibi buradaki ve çoğu doğu ilindeki çocuklar güzel spora bir şekilde ulaşamıyorlar sosyal nedenlerden dolayı. Çünkü annelerin babaların ilgili olmamaları. Verilerde ne yapsın çocukları ancak güvenebilecekleri öğretmenlerine emanet edebiliyorlar. Okul spor faaliyetleriyle öğretmen öz veriliyse bir sosyal ortam yakalıyor. Bu sosyal ortamda çocuğun kendini

geliştirmesine yani sportif anlamda değil. Yani birey olarak kendini geliştirmesine yarar sağlıyor.”

Çocuklar için okula gelebilmek ve faaliyetlere katılabilmek bir fırsat olarak görülürken kentte görev alan öğretmenlerimiz çocukları için başarı sosyal gelişim ve fiziksel aktivite alışkanlığı kazanma yönünden fırsat olarak görmektedirler.

Her iki bölgedeki öğretmen görüşlerine bakıldığında kırsal bölgedeki öğrencilerin okula gelebilmek ve başarı duygusunu yakalayabilmek için bir olanak olarak görülürken, kentteki öğrenciler için alışkanlık kazanma süreci devre girmektedir.

Çocuklar eşit imkanlara sahip olduklarında ve okulun sunduğu çeşitli faaliyetlere katıldıklarında sosyalleşme fırsatı yakalarlar. Okullar bu faaliyetleri düzenli hale getirdiğinde ise çocuklar için katılım bir alışkanlık haline dönüşür. Zamanla kazanılan fiziksel aktivite alışkanlığı yaşamının sonraki yıllarında sağlıklı bir yaşam için büyük bir yol gösterici olabilir.

Harrison ve Narayan, (2003) yaptıkları çalışmada okulda fiziksel aktivite programlarına katılım gösteren ve düzenli fiziksel aktivite yapan öğrencilerin okulu sevme, akranlarıyla sosyal iletişimi ve öğretmenleriyle olan iletişimlerinin bunların yanından akademik olarak başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecinde ODFA programları oldukça etkili olduğu ve öğrenciye olumlu davranışlara yönlendirdiği görülmektedir. Ayrıca ODFA programlarına katılmaları çocukların okula devamlılığını ve özgüven geliştirmelerini sağlamaktadır (Trudeau ve Shephard, 2008). Bu çalışmada da öğretmenlerin görüşleri ile paralellik göstermektedir.

Motivasyon

Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilerin derse katılım motivasyonunu etkileyen ve sık olarak belirttikleri faktörler ‘öğretmen’, ‘ders içi etkinlikler’ ve ‘okul imkanları’ olarak çıkmıştır. Öğretmenlerin çocukları doğrudan etkilediğini düşündüğü faktörler fırsat ve engel temaları altında verilecektir.

Motivasyona İlişkin Fırsatlar. Öğretmenlerin ‘fırsat’ temalı görüşleri kodlu liste tablosu Tablo2’de verilmiştir.

Tablo 2

Motivasyon Konusundaki Fırsat Temalı Kodlu Liste Tablosu

Fırsat	Sayı
Öğretmen	16
Ders içi etkinlikler	7
Okul imkanları	6
Rol Model	3
İstek	1
Gelişim	1
TOPLAM	34

Çocukların derse katılım motivasyonunun etkileyen fırsatlara baktığımızda çocuklar için en büyük motivasyon kaynağının öğretmenler olduğu görülmektedir. En çok tekrar edilen fırsat olarak söylenen ders içi etkinlikler ise doğrudan öğretmen yeterliliğine bağlanmaktadır. Öğretmenin derste ilgili tutumu ve dersine olan saygısı çocuğu doğrudan motive edici bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Okul imkanları çocukları motive etme konusunda diğer önemli etmendir. Çocuğun aktivite yapabileceği bir alana sahip olması fiziksel aktivite alışkanlığı için motive olmasının önündeki büyük fırsatlardan biri olarak görülmektedir.

Öğretmenler çocuklar için motivasyon kaynağının büyük oranda öğretmen olduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca bu ifadelerin yanında öğretmenin ilgili olması, mesleğine olan saygısı ve mesleki yeterliği öğrenciler için büyük motivasyon kaynağı olarak görülmüştür.

Kentte göre yapan öğretmenler okul imkanlarını fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmada en büyük fırsat olarak görmekteirler.

BÖ13;

“Çocukların düzenli fiziksel aktiviteye motive olmalarının önündeki fırsatlar okul imkanları ve okul spor faaliyetleri olarak görüyorum”

Öğretmenlerin görüşlerinden ortaya çıkan bulgular Çiçek ve arkakadaşlarının (2002) yapmış oldukları çalışma ile paralellik göstermektedir. Yaptıkları çalışmada çocukların derse katılımını büyük oranda etkileyen faktörün öğretmen olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca çalışmada çocuk öğretmenini ne kadar severse ve öğretmen derse ne kadar hazırlıklı gelirse çocuğun derse katılımı da o kadar yüksek olmaktadır.

İlkokul öğrencileriyle yapılan bir çalışmada öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerini sevdikleri ve arkadaşça davrandığı sonucuna ulaşılmıştır (Aybek,

İmamoğlu ve Taşmektepligil, 2011). Çalışmanın sonucu itibariyle öğrencilerin fiziksel aktivitelere karşı olumlu motivasyon içinde olmamalarının en büyük fırsatı görülen öğretmenlerin davranışları çocukları olumlu yönde etkilemektedir.

Motivasyona İlişkin Engeller. Öğretmenlerin öğrenciler için düzenli fiziksel aktivite motivasyonunu etkilediğini düşündüğü ve engel olarak algıladıkları ‘engel’ teması kodlu bölüm listesi Tablo3’te verilmiştir.

Tablo 3

Motivasyon Konusundaki Engel Temalı Kodlu Liste Tablosu

Engel	Sayı
Okul imkanları	8
Not Odaklı	1
Çevre- Hava	1
Aile	1
Ders Saati Yetersizliği	1
Ders içi etkinlikler	1
TOPLAM	13

Yukarıdaki engel listesi tablosu incelendiğinde okul imkanlarının çocuklar için hem bir fırsat hem de büyük bir engel olabileceği görülmektedir. Öğretmenlerin görüşleri motivasyonu engelleyen sorunun okul imkanları olduğu görülmektedir. Okul imkanları yetersiz kaldığında öğrenciler ve öğretmen için derslerin verimliliği düşmektedir. Öğretmenlerin çocuklara kazandırmak istediği fiziksel aktivite alışkanlığı derslerde başlamalı ama okul imkanları buna el vermiyorsa çocuğun öğrendiği her şey teoriden ibaret olacaktır ve bunu uygulama aşamasında sıkıntılar ortaya çıkacaktır.

BÖ4;

“Okulun imkanları çok önemli mesela bizim okulda bir spor salonumuz yok maalesef kış şartları malum Erzurum yaklaşık 5-6 ay dışarı çıkamıyoruz. Küçük bir salonumuz var ama sınıf tarzı salon orada maalesef her etkinliği yapamıyoruz. Basketbol, Voleybol ya da Futbol oynanmıyor işte küçük bir alanda vücut ağırlığında hareketler olabiliyor küçük toplarla.”

Kentte görev yapan öğretmenler için fırsat olan bu durum kırsalda görev alan öğretmenler için büyük bir sorun olarak görülmektedir.

Beden eğitimi derslerinin programa uygun işlenebilmesinin önündeki büyük engellerden biri de okul imkânları ve mali olarak yetersiz kalan okul bütçeleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Okulların gerekli malzemelerini alabilmeleri için beden eğitimine ayrılmış yeterli bütçeleri bulunamamaktadır (Yılmaz, 2018). Bu yetersizliklerden kaynaklı okullarda beden eğitimi dersleri yetersiz malzeme ile tesislerde ya da okul bahçelerinde işlenmektedir. Bu durum çocukların beden eğitimi dersinden minimum düzeyde faydalanabilmelerine neden olmaktadır.

Yaylacı'nın (2012) yapmış olduğu çalışmada öğrenciler beden eğitimi derslerinde uygun araç-gereç ve tesisin olması gerektiği görüşünü bildirmişleridir. Bu çalışmada öğretmenlerin dile getirdikleri okul imkanlarının yetersiz oluşu ile benzerlik göstermektedir. Benzer yapılan bir çalışmada öğrenciler okul imkanlarının fiziksel aktivite yapmalarına engel olduğunu belirtmişlerdir. Uygun saha olmadığını ve okullardaki soyunma odalarının yetersiz olduğunu bildirmişlerdir (Kotan, Hergüner ve Yaman, 2009).

Demir ve Cicioğlu (2018), fiziksel aktiviteye katılım motivasyonunu inceledikleri bir çalışmada çocukların motivasyonlarının çevresel etkilerden etkilendiği ve kendine güvenmeme, isteksizlik gibi unsurların çocuklar için engelleyici sebepler olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışma doğrultusunda öğretmenlerden alınan okul imkanlarının yetersiz olması ailelerinin ilgisiz olması çocukların motivelerini düşürdüğü görüşleri paralellik göstermektedir.

Whitehead ve Biddle (2008), odak görüşmesi ile yürüttükleri çalışmada çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme motivasyonuna engel olarak fiziksel aktiviteye kendilerine uygun görmeme ve zevk alamadıkları için yapmadıklarını belirlemiştir.

Fiziksel Yeterlik

Öğretmen görüşleri incelendiğinde öğrencilerin fiziksel yeterlikleri kent ve kırsal öğretmen görüşleri bazında iyi, orta ve düşük olarak farklılık göstermektedir. Kırsal bölgelerde görev yapan öğretmenler çocukların fiziksel yeterliklerinin yaşadıkları coğrafya itibarıyla iyi olduğunu söylerken, kentte görev yapan öğretmenler ise şehir hayatından kaynaklı çocukların fiziksel yeterliklerinin düşük olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenler bazı durumlar haricinde öğrencilerin fiziksel yeterliklerinin derse

katılımlarını etkilemediğini dile getirmişlerdir. Fiziksel yeterlik kavramı konusunda çıkan fırsat ve engel temaları ayrıntılı olarak incelenecektir.

Fiziksel Yeterliğe İlişkin Fırsatlar. Kırsal bölgelerde görev yapan öğretmenlerin çocukların fiziksel yeterliği konusundaki ifadeleri, fiziksel yeterliklerinin iyi durumda olduğu ve bunun sebebinin çocukların köy hayatı yaşadığı için sürekli aktif durumda olduklarıdır.

BÖ4;

“Çoğunlukla iyi. Yani uygun ama katılmayanların maalesef iyi değil ama genel olarak çocuklardan burada kendileri erkekleri özelinde konuşayım tarım ve hayvancılıkla uğraştıkları için fiziksel olarak baya iyiler kas yapıları baya iyi fiziksel aktivite de çok yüksek.”

Kırsal bölgelerde yetişen çocukların daha aktif olmalarının sebebi aktif olacakları alanların olmasıdır. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan ailelerine yardım ediyor oluşları ve okul dışında günlük hayatta zaten yeterince fiziksel olarak aktif olmalarıdır.

Fiziksel yeterliğin dersleri ile olan ilişkisine baktığımızda kırsal öğretmenlerinin bunun bir engel olmadığını aksine çocuğun aktiviteye katılım için hevesli olduğu ifadelerini çıkabilir.

BÖ5;

“Hiç yok, çok hevesli. Çok açıklar, daha önce görmedikleri için.”

Çocukların aktivite eksikliği çekmeleri derslere katılımlarını olumlu yönde etkilemektedir. Ders içinde yapamadıkları bir aktivite ya da bir beceri olduğunda öğretmen desteğinin her zaman yanlarında olduğu görülmektedir.

Çocukların beden eğitimi dersini sevmeleri ve katılım göstermelerinin öğretmenleri sevmelerinin dışında fiziksel ativiteye yeterlikleri yüksek olduğu için derse katılım gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır (Keskin, Öncü ve Küçük, 2016; Al-Zandee ve Ünlü, 2019). Bu çalışmanın sonuçlarına göre ise fiziksel yeterliklerinin yüksek olması çocuklar için bir fırsat kaynağıdır. Düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecinde bir fırsat olarak görülmektedir. Çocukların fiziksel yeterliklerinin iyi olması fiziksel aktivitelere katılımlarını arttıracak (Welk, 1999; Belton ve ark., 2014) ve okul dışında da fiziksel aktivite yapmalarında olanak sağlayacaktır (Hilland ve ark., 2009).

Fiziksel Yeterliğe İlişkin Engeller. Öğretmenlerin fiziksel yeterlik konusundaki görüşlerine baktığımızda kentte yaşayan öğrencilerin fiziksel yeterliklerinin düşük olduğu düşüncesindedirler.

BÖ5;

“Şu an benim okulumda daha önce beden eğitimi öğretmeni olmamış. İşte sekizinci sınıf öğrencisi sağına soluna dönmeyi şu an benden öğrendi veya ilkokuldan beşinci sınıflar şu an beşinci sınıf ilk defa beden eğitimi dersi görüyor. İlkokulda bazı yeterlikleri alamadıkları için düşük fiziksel yeterlilikleri.”

BÖ20;

“Fiziksel yeterlilik maalesef kötüye gidiyor teknoloji gelişimi bizi etkilediği gibi çocuklarımıza etkiliyor. Bilgisayar telefon gibi sanal oyunlar gibi etmenler fiziksel aktivite isteğini azalttığı için bedensel gelişim maalesef bundan olumsuz etkileniyor. Bu durumlar birçok çocukta hem kendine güveni azaltıyor hem de obezite gibi durumlara yol açtığı için isteğini de azaltıyor.”

Kentte görev alan öğretmenlerin görüşleri ise kırsalda görev yapan öğretmenlerin aksine çocukların hareketsiz oldukları ve teknoloji ile büyüdüğü için fiziksel yeterliklerin oldukça kötü olduğudur. Öğrencilere baktığımızda çoğu apartman dairesinde yaşayan aktif olabilecekleri tek yerin okul ya da çocuk parkları olabileceğini görebiliriz. Bunun sebebi kentleşen dünyada çocuklar için yeterince oyun ve aktivite alanı kalmamasıdır.

BÖ3;

“Çocukların yani vücut yapıları spor yapmaya %20-30’ u anca uygun yani çok fazla uygun olmuyor.”

BÖ15;

“Çoğunun bozuk sebebini şöyle görüyorum bunlar apartman çocukları o yüzden.”

Ayrıca teknoloji ile büyüyen çocukların oyun oynamak ya da çeşitli aktiviteler için dışarı çıkmasına gerek kalmadan oturduğu yerden bilgisayar ya da tablet ile bu aktiviteleri gerçekleştirmesi hareketsiz bir yaşamın başlangıcı olduğunu göstermektedir.

Kent öğretmenlerinin fiziksel yeterliğin dersle olan ilişkisi hakkında söylediği ifadeler baktığımızda ise çocukların yeterlik seviyesinin derse katılımlarına engel olduğu görüşleri ortaktır.

BÖ13;

“Fiziksel yeterlik sorunu aktiviteye katılmalarına engel oluyor bazı durumlarda başaramayacaklarını düşündükleri veya kendilerini yetersiz gördükleri için engel olabiliyor.”

Çocukların derste başarısız olduklarını gördüklerinde kenardan izlemek istedikleri ya da yorulduklarında dersi aksatabilecek davranışlarda bulduklarını gözlemleyen öğretmen görüşleri mevcuttur.

Bu bağlamda öğretmen görüşlerini incelediğimizde kırsal bölgelerde yaşayan çocukların aktiviteye aç olduklarını ve fiziksel yeterlikleri ne olursa derse katılım için gayret gösterdiklerini söylemek mümkündür. Diğer yandan ise kentte yaşayan çocuklar fiziksel yeterlik konusunda yetersiz kalmakta gitgide hareketsiz bir yaşam tarzı benimsemektedir.

Harter (1985) yetkinlik modeline göre fiziksel olarak kendini yetersiz gören çocuğun fiziksel aktiviteye katılımı düşük olacaktır (Akt., Sollerhed ve ark., 2007). Çocukların fiziksel aktivite becerileri kazanmaları çocukları hareketsiz bir yaşamdan kurtulmalarını sağlayacaktır. Fiziksel olarak kendini yeterli gören çocukların fiziksel aktiviteye katılımı artacaktır (Sollerhed ve ark., 2007), fiziksel yeterliğin çocuk için aktiviteye katılımı belirleyici bir faktör olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışma sonuçları öğretmenlerden elde edilen bulgular ile paralellik göstermektedir.

Al- Zadee ve Ünlü, (2019) yaptıkları çalışmada çocukların derse katılımını ve dersi sevme oranlarını belirleyen faktörün derse olan yatkınlıkları olarak bulmuşlardır. Bu çalışmaya paralel olarak çıkan sonuçlarda da öğretmenlerin çocukların fiziksel yeterlikleri düşük olduğunda derslere katılımının az olduğu ya da katılmak istemediği görüşü hakimdir.

Çevre Etkileşimi

Öğretmenlerin çevre etkileşimi ile ilgili belirttikleri ifadeler doğrultusunda ‘arkadaş’, ‘öğretmen’, ‘aile’ ve ‘fiziki çevre’ kodları ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan kodlar fırsat ve engel temaları altında verilecektir.

Çevre Etkileşimine İlişkin Fırsatlar. Beden eğitimi öğretmenlerinin çevre faktörü konusundaki ifadelerinin kodlu liste tablosu Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4

Öğretmenlerin Çevre Faktörü Konusundaki Fırsat Temalı İfadelerinin Kodlu Liste Tablosu.

Fırsat	Sayı
Arkadaş	14
Öğretmen	8
Aile	3
TOPLAM	25

Öğretmenlerin fırsat teması altında en sık kullandıkları ifade ‘arkadaş’ kodu olarak görülmektedir. Ortak görüş olarak karşımıza çıkan arkadaş kodu çocukların düzenli fiziksel aktiviteye katılımı için en büyük fırsat olarak görülmektedir. Çocukların akranlarıyla geçireceği eğlenceli zaman aktiviteleri onlara daha çekici gelmektedir. Bu sebeple çocuk akranıyla yaptığı aktivitelere katılmak için daha hevesli olabilir. Sırf arkadaşını gidiyor diye düzenli olarak bir aktiviteye de gidebilir. Sosyalleşmek için daha fazla arkadaş edinmek için okul içinde ya da okul dışında birçok aktiviteye katılabilir. Bu durum çocuğu olumlu yönde etkileyerek düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmasına yardımcı olabilir.

Ortak görüşlerden biri de ‘öğretmen’ dir. Çocuğun öğretmeniyle olan ilişkisi iyi olduğu zaman derslere katılmaktan çekinmeyecektir. Okul içi ve okul dışı aktivitelerde öğretmenin desteği ile daha iyi yerlere gelmeyi hedefleyecektir. Öğretmenini sevmesi onun için büyük bir fırsat olacak ve hayatına fiziksel aktiviteyi entegre edecektir. Çocuklar çoğu zaman öğretmenlerini model almaktadırlar. Öğretmenleri ilgili, mesleki yeterliği iyi ise ve çocukları destekliyorsa, çocuk fiziksel aktiviteye katıldığında öğretmenin desteğini görecektir ve başarı elde ettikçe düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazanması yolunda ilerleyebilecektir.

Whitehead ve Biddle (2008) yapmış oldukları çalışma da çocukların fiziksel aktiviteye katılımlarında arkadaş çevrelerini eğlenceli vakit geçirmek ve sosyal ortam oluşturma konularında fırsat olacak algıladıklarını ortaya çıkarmışlardır.

Çevre Etkileşimine İlişkin Engeller. Öğretmenlerin çocukların düzenli fiziksel aktiviteye katıldıklarında çevre ile olan etkileşimlerinin nasıl bir faktör olarak karşılına çıktığı görüşündeki engel temalı ifadeleri Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5

Öğretmenlerin Çevre Konusundaki İfadelerinin Engel Temalı Kodlu Listesi.

Engel	Sayı
Aile	17
Fiziki çevre	15
Arkadaş	3
TOPLAM	35

Öğretmenlerin ortak görüşlerinden oluşturulan kodlu liste tablosu yukarıda verilmiştir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu ‘aile’ etmenini engel olarak algılamaktadır. Çocuğun düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinmesi için çevre büyük bir faktördür. Çevre kavramının içerisinde de aile unsuru ise çocuğa doğrudan etki etmektedir. Ailenin desteklemediği veya engellediği çocuk, aktivite yapmaz. Fiziksel aktiviteyi kendi hayatıyla bütünleştirebileceği bir kavram olarak göremeyebilir.

Diğer bir ortak görüş ise ‘fiziki çevre’ etmenidir. Fiziki çevre karşımıza okul imkanları, yaşadığı çevre, spor tesisleri vb. gibi unsurların oluşturduğu bir kavram olarak çıkmaktadır. Çocuk yakın çevresinde onu aktivite yapmaya yönlendirecek bir oluşum göremezse aktiviteye katılımı zorlaşacaktır. Fiziki çevre çocuk için büyük engeller arasında yer almaktadır.

Arkadaş kodu öğretmenler tarafından bazı durumlarda engel olarak görülen bir durumdur. Çocuğun akran baskısına maruz kalması çocukta olumsuz etkiler yaratabilir ve fiziksel aktivite yapmaktan derslere katılmaktan çekinebilir. Ayrıca bir grup öğrenciyle odak görüşmesi yapılan bir çalışmada arkadaş çevresi fiziksel aktiviteye katılım için hem engel hem de fırsat olarak açığa çıkmıştır. Yapılan görüşmelerde çocukların arkadaşlarıyla daha fazla zaman geçirmek istedikleri için fiziksel aktiviteden uzaklaştığı belirlenmiştir (Whitehead ve Biddle, 2008). Ayrıca kırsalda görev alan bazı öğretmen görüşleri aşağıdaki gibidir.

BÖ5;

“Mesela benim öğrencilerim köy okulu öğrencisi çevresel faktörler dediğin zaman şimdi çocuğun birçok şeyi görme ihtimali az spor branşı anlamında işte okul imkanlarını da buna dahil edersek eğer çevresi yani bulunmuş olduğu çevre bu anlamda etkiler diye düşünüyorum.”

BÖ2;

“Bazı veli de ya hocam diyor beden eğitimi dersi ya ne olacak diyor. Zaman kaybı gibisinden bakıyor izin vermiyor.”

Öğretmenlerin engel teması altındaki görüşlerinden bazıları yukarıdaki gibidir. Öğrencilerin çevre ile olan etkileşiminin fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecindeki engellerini içeren ifadeleri yer almaktadır. Çocukların okullarındaki imkanlarının yetersizliği, aile ile olan iletişim sorunları ve okulun çevresindeki spor tesislerinin yetersizliğinin çocuklar için engel olduğu görüşündelerdir.

Kentte görev yapan öğretmenlerin ise engel teması altındaki görüşleri ‘aile’ koduyla olan ortak görüşleridir. Öğretmenlerin engel olarak tanımladıkları aileler, çocuklarının herhangi bir aktivite ile ilgilenmelerini istememektedir. Sebebinin de diğer derslerden geri kalacağını düşünmeleridir.

BÖ19;

“Özellikle aile bazı aileler çocuklarının bu tür aktivitelere katılmalarını istemiyorlar bu aktivitelerle çocukların derslerden geri kalacağını düşündükleri için katılmalarını istemiyorlar onları ikna etmek bazen zor olabiliyor.”

Ailelerinden destek göremeyen çocuklar genelde akademik olarak başarılı olmaları gerektiğini düşündüğü için aktivitelere ve okulda düzenlenen faaliyetlere katılım göstermekten çekinmektedirler. Aileler çocuklarının fiziksel aktivitelere katıldıklarında derslerinden geri kalacağını ya da akademik olarak başarısız olacaklarını düşünseler de beden eğitimi derslerine ve fiziksel aktivitelere düzenli katılan öğrencilerin akademik başarıları olumsuz etkilenmemektedir. Aksine akademik olarak derslere motivasyonlarının olumlu olduğu ve derslerine karşı olumlu tutum sergiledikleri görülmektedir (Akandere, Özyalvaç ve Duman, 2010).

Kotan, Hergüner ve Yaman’ın (2009) çalışmalarında ailelerin çocuklarına düzenli fiziksel aktivite yapmaları için yeterince destek olmadığı ve çocukların çoğunlukla ailelerinin yorulmasını istemedikleri için spor branşlarına ara verdiği sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Öğretmenlerin görüşlerine baktığımızda engel temasının ‘aile’ olduğunu görmekteyiz. Öğretmenler bunun sebebinin ailelerin çocuklarının geleceği için akademik olarak başarılı olmaları gerektiğini düşünmektedir. Bu sebeple çocuklarının aktiviteye ayıracakları zamanı derslerine ayırmasını istemektedirler. Ailelerinden destek göremeyen

çocuklar aktivitelere katılmamaktadır. Kırsal bölgelerde görev yapan öğretmenlerin engel teması için söyledikleri ‘fiziki çevre’ unsuru ise kırsal bölgede yaşayan çocuklar için aktiviteye katılımında en büyük engel olarak görülmektedir. Çocukların yaşadığı bölge itibariyle köy okullarında imkanların yetersizliği ortak görüş olarak karşımıza çıkmaktadır. Okul imkanlarını kendi yeterlikleri ile bir şekilde aşan öğretmenleri aile engeli karşılamaktadır. Ailelerin gereksiz olarak gördüklerini söyleyen öğretmenler çocukların ailelerinden destek göremedikleri görüşündedirler.

Bilgi ve Tutum

Öğretmenler çocukların düzenli fiziksel aktivitenin yararları ile ilgili bilgilenin yetersiz olduğunu ve bilgi sahibi olmaları konusunda ‘öğretmen’, internet ve medya’, ‘okul idaresi’, ‘fiziki şartlar’, ‘isteksizlik’ ve ‘sınav kaygısı’ olarak görüş belirtmişlerdir. Öğretmenler tarafından açığı çıkarın kodlar fırsat ve engel teması altında verilecektir.

Bilgi ve Tutuma İlişkin Fırsatlar. Öğretmenlerin çocukların bilgi sahibi olma fırsatları hakkındaki kodlu frekans tablosu Tablo 6’de verilmiştir.

Tablo 6

Bilgi Sahibi Olma Fırsat Temalı Kodlu Liste Tablosu

Fırsat	Sayı
Öğretmen	9
İnternet ve medya	7
Seminer	1
Okul	1
TOPLAM	18

Çocukların bilgi edinme fırsatları öğretmenler tarafından sadece dersin öğretmeni olarak ve kendi istekleri ile araştırarak öğrenebilecekleri internet ve medya olarak görülmüştür. Bazı öğretmenler kendi okullarında seminer düzenleyerek çocuklara fiziksel aktivitenin yararları konusunda bilgi verdiklerini ifade etmişlerdir. Çocukların tek fırsatlarının yine öğretmen olduğu görülmektedir. Öğretmenin vereceği teori ve uygulamalı bilgiler çocuk için bir fırsat kaynağıdır. Fırsat olarak bilgi edinmeye bakıldığında ise çocukların fırsatlarının öğretmen ve bilgi alabilecekleri internete erişim kolaylığı olarak internet ve medya fırsatı görülmektedir.

Fiziksel aktiviteye katılım motivasyonunun belirlendiği bir çalışmada öğrencilerin fiziksel aktiviteye katılım sonucunda elde edecekleri faydaların farkında olduğunu bilerek düzenli fiziksel aktiviteye katıldıkları ve küçük yaştakilerin üst yaştakilere oranla katılımlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Eskiler, Küçükbiş ve Gülle, 2016). Çocukların fiziksel aktivitenin yararları konusunda bilgi sahibi olmaları katılımın küçük yaşlarda başlayıp alışkanlık haline gelmesini sağlar.

Bilgi ve Tutuma İlişkin Engeller. Öğretmenlerin çocukların bilgi sahibi olmasının önündeki engelleri hakkındaki kodlu frekans tablosu Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Bilgi sahibi olmalarının önündeki engel temalı kodlu liste tablosu

Engel	Sayı
Okul İdaresi	15
Fiziki şartlar	10
İsteksizlik	6
Sınav kaygısı	5
Aile	2
Diğer Branş öğretmenleri	1
TOPLAM	39

Öğretmenlerin çocukların bilgi sahibi olmalarının önündeki engellerin ‘okul’, ‘fiziki şartlar’, ‘isteksizlik’, ‘sınav kaygısı’, ‘aile’ ve ‘diğer branş öğretmenleri’ olarak görülmektedir. Okulun çocuklar için çeşitli etkinlik, konferans, seminer vb. faaliyetler düzenlememesi bilgilenmelerinin önündeki en büyük engeller olarak karşımıza çıkmaktadır. Okul bulunduğu fiziki çevre ve imkanları da büyük engel unsuru olmaktadır. Çocuklar uygulayarak öğrenip sevebilirler. Ama uygulama imkanları olmadığı sürece çocuklara verilen bu bilgiler teori aşamasından ileri gidememektedir. Ayrıca çocukların isteksiz oluşu bilgi edinmelerini engellemektedir. Sosyal medyayı sadece eğlence amaçlı kullanmaları ve zamanlarının çoğunu hareketsiz geçirmeleri çocuklar için hareketsiz bir yaşamın başlangıcı olarak görülmektedir. Çocukların bunların yanı sıra gelecek kaygılarından kaynaklı sınavlarına yoğunlaşmak istemeleri ailelerinin de düşüncelerinin sadece akademik başarı olması çocukların bilgi edinmelerinin önündeki engelleyici sebeplerdendir.

Öğretmenler en büyük engelin okul ve sınav kaygısı olduğu için aile olarak belirtmişlerdir. Aileler çocukların bilgi edinememe ve fiziksel aktiviteye olumlu tutum sergileyememe sebebi olarak görülmektedir.

Kırsal bölgede görev yapan bir öğretmenimiz ailelerin bilgisiz ve ilgili olmayışları engel olarak görmektedir.

BÖ2;

“Bizim buradaki ailelerin geneli yüzde yetmiş benim olduğum yerde 5 çocuklu 10 çocuklu yani bir öğrencim var 20 tane kardeşi var. Hocam 3 tane annesi var. Yine bizim okuldan gidiyorum. Benim olduğum görev yaptığım çevrede babaların çoğu hapiste olabiliyor. Kaçakçılıktan uyuşturucudan, kimisi ölmüş olabiliyor kimisi yurt dışına veya İstanbul Ankara’ya çalışmaya gidiyor. Burada kimde kalıyor? Çocuklar annesi ile kalıyorlar. Anneler de genelde kadın oldukları için daha bilgisiz kalmışlar hocam burada aileden bir şey alamıyor çocuklar genelde alabildikleri bilgi bizden alıyorlar. Başka alamıyorlar.”

Kentte ailelerin çocuklar için akademik bir gelecek istemesi engel olarak karşımıza çıkmaktadır.

BÖ19;

“Yoğun ders temposundan kaynaklı ve sınavlara hazırlandıkları için aileleri bu tür aktiviteleri gereksiz buluyorlar. İstemiyorlar çocuklarının aktivitelere katılmalarını. Bunlar önemli engeller sebepler arasında yer alıyor.”

Öğretmen görüşlerinden hareketle öğrencilerin düzenli fiziksel aktiviteye karşı olumlu tutum içerisinde olmamalarının sebebi ailelerin ilgisiz kalışı ve yetersiz imkân. Çocuğa yeterli şans ve imkân sağlanamadığında çocuk bilgi alma konusunda eksik kalmakta ve fiziksel aktiviteye karşı olumlu bir tutum sergileyememektedir.

Öğretmenler çocukların düzenli fiziksel aktivite edinme tutumları hakkındaki görüşlerine bakıldığında kentte görev yapan öğretmenlerin engel olarak algıladıkları unsurlar çocukların ailelerinin gelecek kaygısı olduğu için çocuklarının fiziksel aktiviteye zaman ayırmalarını istememeleridir. Ayrıca çocuklar olumlu tutum edinemedikleri için isteksiz ve bilgi eksikliği yaşamaktadır. Diğer yandan kırsal bölgelerde görev yapan öğretmenlerin görüşleri ise ailelerinin eğitim seviyelerinin düşük olması sebebiyle çocukların fiziksel aktivite yapmasını desteklememeleridir. Öğretmenlerin engel olarak algıladıkları aile faktörü çeşitli sebeplerin sonucunda ortak düşünce olarak açığa çıkmaktadır.

Kırsal bölgelerde görev yapan öğretmenlerin büyük engel olarak algıladıkları fiziki çevre şartları da çocukları fiziksel aktiviteden uzak tutmaktadır. Bu sebeple çocuk düzenli fiziksel aktiviteye olumlu tutum geliştirememektedir.

BÖ9;

“Örneğin ben bir ilçede görev yapıyorum. İlçenin imkanları ve fırsatları da belli bir noktaya kadar.”

Her iki bölge öğretmenlerinin yine ortak görüşü olan çocuklar için tek fırsat kaynağı olan öğretmendir.

BÖ2;

“Onların yanında olduğunu çocuğa hissettirebilmeye ihtiyacı var. Yani çocuğun yanında ne kadar olursanız onu desteklerseniz çocuk da inanıyor yapabileceğine. Ne kadar kendine inanırsa o kadar da başarılı olabiliyor. Dediğim gibi çocuğu ne kadar severseniz, bağlarınız ne kadar kuvvetli olursa o da inanıyor aktiviteyi başarabileceğini kanıtlayabiliyor size.”

Öğretmenin desteği ve yönlendirmesi çocuğun fiziksel aktivite yapabilmesi ve olumlu tutum geliştirebilmesi için bir fırsattır.

Allison, Dwyer ve Makin (1999) yaptıkları bir çalışmada zaman eksikliği, okul ödevleri, diğer ilgi alanları, akran ve aile ile geçilen zaman, fiziksel aktivitenin önündeki engellerin bu kavramlar olduğu sonucuna varmışlardır. Çocukların tutumları fiziksel aktivitenin yararlarını bilmelerine ya da ona ayıracakları zamana göre şekillenir. Yapılan çalışmada ortaya çıkan aile, okul ödevleri ve akran unsurları öğretmenlerden elde edilen bulgularla benzerlik göstermektedir. Çocukların fiziksel aktiviteye yeteri kadar zaman ayıramaması bilgi eksikliği ve isteksizlik oluşturmaktadır. Bu durum çocukların fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecinde tutumlarına yansımaktadır.

Yaylacı'nın (2012) ilköğretim öğrencileriyle yaptığı bir çalışmada çocukların ders etkinliklerine katıldığı beden eğitimi dersleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları sadece eğlence ve rahatlama olarak algıladıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmada da çocukların fiziksel aktivitenin yararları konusunda eksik kaldığı belirlenmiştir. Bu bağlamda iki çalışma paralellik göstermektedir. Çocukların düzenli fiziksel aktivitenin yararları konusunda yeterli bilgiye sahip olmamaları sadece eğlence ve vakit geçirme amaçlı katıldıklarında fiziksel aktivite alışkanlık boyutuna ulaşmayabilir. Bilgi sahibi olmamaları düzenli fiziksel aktiviteye olumlu tutum geliştirmelerine engel olabilir.

BÖLÜM 4

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığı Edinme Sürecinde Çocukların Fırsatları. Bulgular doğrultusunda beden eğitimi derslerinin çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmasında etkili olduğu anlaşılmıştır. Fakat öğretmen yaklaşımının önemli olduğu ve derslere çocuğu motive eden en büyük faktörün öğretmen olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kırsal bölgede görev yapan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda çocuğun yaşadığı bölge itibariyle fiziksel aktiviteye ulaşmasının en kolay yolunun ODFA olduğu sonucuna ulaşılmıştır. ODFA programlarının çocukları düzenli fiziksel aktiviteye katılım için teşvik ettiği öğrencilerin sosyalleşmesini ve başarı duygusuna ulaşmasını sağladığı belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen görüşleri doğrultusunda motive olan çocukların aktiviteye düzenli olarak katıldıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Çocukların düzenli fiziksel aktivite edinme sürecindeki motivasyon fırsatları öğretmen ve öğretmenlerin ders içinde yaptırdığı etkinliklerdir.

Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda kırsal bölgelerde yaşayan çocukların fiziksel yeterliklerin iyi olduğu ve derse katılımlarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin düzenli fiziksel aktivite edinme sürecinde çevre ile olan ilişkilerinde fırsat olarak arkadaş ilişkileri ve öğretmen sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin bilgi edinme konusunda fırsat olarak algıladıkları faktör öğretmen ve internet medya olarak belirlenmiştir.

Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığı Edinme Sürecinde Çocukların Engelleri. Elde edilen bulgular doğrultusunda beden eğitimi ders saatlerinin yetersizliği ve beden eğitimi öğretmenlerinin çocuklarla ortaokulda tanışıyor olmaları çocukların fiziksel aktivite alışkanlığı kazanma sürecindeki engeller olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme motivasyonunu etkileyen engeller yaşadıkları çevre ve okul imkanlarıdır. Kırsal bölgede görev öğretmenlerin bulguları incelendiğinde olumsuz hava şartları ve okul imkanlarının çocukların motivasyonunu engellediği sonucuna ulaşılmıştır.

Kentte görev yapan öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında çocukların fiziksel yeterliklerinin beden eğitimi dersi için oldukça düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak ise fiziksel yeterliği iyi olmayan çocukların derse katılma isteğinin olmadığı ve motivasyonunun etkilendiği ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde çocukların düzenli fiziksel aktiviteye katılımını engelleyen çevresel faktörlerin fiziki çevre ve aile olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmen görüşleri sonucunda çocukların fiziksel aktivite ile ilgili bilgi sahibi olmalarının önündeki engelleri okul ve aile olarak ortaya çıkmıştır. Ek olarak kırsal bölgedeki öğretmenlerin fiziki imkanları engel olarak algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda çocukların düzenli fiziksel aktiviteye karşı olumlu tutum sergilemelerinin önündeki ortak engelin aile olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ailelerinin tutumunun çocuklara yansıdığı ve bunun sonucunda çocukların ilgisiz olduğu ve bilgi eksikliği çektiği sonucuna ulaşılmıştır. Kırsal bölgede görev yapan öğretmenlerin görüşleri sonucunda çocukları engelleyen ayrıca faktörün fiziki çevre olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Araştırmanın sonuçlarından yola çıkarak araştırma içerisinde karşılaştırılan Kent ve Kırsal bölgede görev yapan öğretmenlerin aynı şartları taşımayan okullarda görev yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Öncelikli olarak bölge ayırt etmeksizin çocukların eşit şartlarda eğitim görebileceği okul planlamaları ve iyileştirmeleri yapılmalıdır.

Çocukların eğitim aldığı okulların çevre düzenlemesi yapılabilir. Okullar çocukların fiziksel aktivite yapabilecekleri güvenli ve sistemli bir hale dönüştürülmelidir. Okullara gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için ayrı bir destek fonu oluşturulabilir.

Çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazanabilmeleri için öncelikle fiziksel aktivitenin ne olduğunu, sağlıklı yaşamın ne olduğu gibi bilgileri bilmeleri ve bu doğrultuda hareket etmeleri sağlanmalıdır. Bunun içinde okullarda düzenli olarak okul

spor faaliyetlerinin yanı sıra seminer ve konferanslar verilebilir. Bilgi aktarma işi sadece öğretmenlere yüklenmemelidir.

Okula dayalı fiziksel aktivelerin çocukları motive ettiği ve sosyalleştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç doğrultusunda ODFA programları hem okul içi hem okullar arası olarak genele yayılıp çocuğun düzenli olarak aktivite yapması sağlanabilir. MEB (2018) beden eğitimi öğretim programında belirttiği gibi okulların çeşitli spor faaliyetlerinde aktif olabilmesi ve öğrencileri düzenli olarak okul spor faaliyetlerine yönlendirebilmesi için, okul kulüpleri, spor kulüpleri gibi çocukları aktiviteye teşvik edecek kuruluşlarla iş birliği içerisinde olmalıdır. Bu iletişim beden eğitimi öğretmenleri ve okul idaresi iş birliği ile olmalıdır.

Çocukların düzenli fiziksel aktiviteye katılmasının önündeki engellerin başında gelen aile faktörü çeşitli sebeplerden karşımıza çıkmaktadır. Çocuk aile yönlendirmesi ve desteği ile fiziksel aktiviteyi düzenli hale getirebilir. Bu noktada aileler için bilgilendirici fiziksel aktivitenin yararları ve sağlıklı yaşam hakkında çeşitli seminerler verilebilir. Ailenin bilinçlenmesi için programlar düzenlenebilir. MEB (2018) beden eğitimi ve spor öğretim programında belirtilen velilerin öğretim programı süreci hakkında bilgilendirilmesi, çocukların düzenli fiziksel aktiviteye katılım sağlamalarına yardımcı olarak fırsat yaratmaları ve okul içinde ve dışında çocukların katılacağı fiziksel aktivite etkinlikleri için öğretmen, okul idaresi ile iletişim halinde olmalarını sağlama maddesinin öğretmen görüşleri sonucunda hayata geçirilemediği görülmektedir. Bu maddenin hayata geçirilmesi için aileler de öğretim programının bir parçası olarak görülmeli ve bu sürece onların da dahil edilmesi gereklidir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine dayanarak çocukların ilkokuldan ortaokula geçtiklerinde yani beden eğitimi öğretmenleriyle ilk kez tanıştıkları beden eğitimi derslerine geldiklerinde fiziksel olarak alması gereken kazanımlardan yoksun bir şekilde geldikleri anlaşılmaktadır. İlk okullarda sınıf öğretmenlerinin yerine derslere beden eğitimi öğretmenlerinin girmeleri sağlanmalı ve programın aksamadan devam etmesi ve çocukların gerekli temel becerileri almaları sağlanmalıdır. Amerika Ulusal Beden Eğitimi Birliği (NASPE)'ne göre kaliteli bir beden eğitimi programının ilkokullarda haftalık 150 dakika ortaokullarda 225 dakika beden eğitimi dersi olmalı ve dersler nitelik sahibi beden eğitimi öğretmenleri tarafından verilmelidir.

Son olarak bu çalışmanın sonuçları 23 beden eğitimi öğretmeni ile sınırlıdır. Çalışma daha geniş öğretmen kitleleri ile yapılabilir. Çalışma öğretmen gözünden öğrenci

değerlendirmesi olarak sonuçlanmıştır. Aynı çalışma öğrencilerle görüşülerek yapılabilir. Başka bir boyutu ise çocuklar için engel teşkil eden aile bireyleri ile yürütülebilir.



KAYNAKLAR

- Akandere, M., Özyalvaç, N. T. ve Duman, S. (2010). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ile Akademik Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi Konya Anadolu Lisesi Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (24), 1-10. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/susbed/issue/61801/924425>
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde Motivasyon. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 343-361.
- Akgül, S., Göral, M., Demirel, M., ve Üstün, Ü. D. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Okul İçi ve Okullar Arası Sportif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Araştırılması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(1), 13-21. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/dpusbe/issue/4774/65724>
- Akpınar Dellal, N. ve Günak, D. (2009). Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesinde İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca Öğrenen Öğrencilerin Öğrenme Motivasyonları. *Dil Dergisi*, 143, 20-41. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/dilder/issue/47697/602411>
- Aktif Yaşamı Destekleme Derneği. (2020). Erişim adresi (20 Temmuz 2021): <https://aktifyasam.org.tr/proje/cik-disariya-oynayalim/>
- Algan, H. ve Uslu, C. (2009). İlköğretim Okul Bahçelerinin Tasarlanmasına Paydaş Katılımı: Adana Örneği. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 22(2), 129–140. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/akdenizfderg/issue/1571/19458>
- Allison, K. R., & Adlaf, E. M. (2000). Structured opportunities for student physical activity in Ontario elementary and secondary schools. *Canadian Journal of Public Health*, 91(5), 371-375. Retrieved from <https://link.springer.com/article/10.1007/BF03404810>
- Allison, K. R., Dwyer, J. J. M. & Susan M. (1999). Perceived barriers to physical activity among high school students. *Preventive Medicine* 28, 608–615. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0091743599904899>.
- Al-Zandee, S. S. A., ve Hüseyin, Ü. (2019). Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Egzersiz Değişim Davranışları ve Beden Eğitimi Dersine Yatkınlıklarının İncelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 100-118. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/spormetre/article/521319>

- Anderson, S.E., Cohen, P., Naumova, E.N., Jacques, P.F & Must. A. (2007). Adolescent obesity and risk for subsequent major depressive disorder and anxiety disorder and anxiety disorder, *Prospective Evidence, Psychomatic Medicine*, 69, 740-747. Retrieved from https://journals.lww.com/psychosomaticmedicine/FullText/2007/10000/Adolescent_Obesity_and_Risk_for_Subsequent_Major.6.aspx
- Aydoğan, H. (2017). The Analysis of the 5th grade students' attitudes and self-efficacy for physical education course in terms of demographic characteristics. *Journal of Education and Training Studies*, 5(1), 141-151. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=EJ1124648>
- Aybek, A., İmamoğlu, O., ve Taşmektepligil, M. (2011). Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine ve Ders Dışı Etkinliklere Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 51-59.
- Aytaçlı, B. (2012). Durum Çalışmasına Ayrıntılı Bir Bakış. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 1-9.
- Aracı, H. ve Aracı ř. (2014). *Spor Bilimleri Öğretimi*. Eylül Ofset. (1. Baskı). Grafiker Reklam Sanayi ve Ticaret Ltd şti.Ankara.
- Baltacı G., Irmak H., Kesici C., Çelikcan E. ve Çakır B. (2008). *Fiziksel Aktivite Bilgi Serisi* (1. Baskı). Ankara: Sağlık Bakanlığı Yayını.
- Belton, S., O'Brien, W., Meegan, S., Woods, C., & Issartel, J. (2014). Youth-physical activity towards health: Evidence and background to the development of the Y-PATH physical activity intervention for adolescents. *BMC Public Health*, 14(1), 1-12.
- Brosnahan, J., Steffen, L. M., Lytle, L., Patterson, J., & Boostrom, A. (2004). The relation between physical activity and mental health among Hispanic and non-Hispanic white adolescents. *Archives Of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 158(8), 818-823.
- Bulut, S. (2013). Sağlıkta Sosyal Bir Belirleyici; Fiziksel Aktivite. *Turkish Bulletin of Hygiene & Experimental Biology/Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji*, 70(4).
- Burns, R., D., Brusseau T., A. & Hannon J., C. (2015). Prediction of optimal daily step count achievement from segmented school physical activity. *Advances in Public Health*. 2015. Retrieved from <https://www.hindawi.com/journals/aph/2015/496248/>
- Büyüköztürk, ř., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, ř., ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (Geliştirilmiş 11. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Cengiz, C., & İnce, M. L. (2013). Farklı Okul Ortamlarındaki Çocukların Okul Sonrası Fiziksel Aktivitelerde Algıladıkları Öz-Yeterlilikleri. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 11(21), 135-147. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/comuybd/issue/4102/54044>

- Castelli, D. M., & Beighle, A. (2007). The physical education teacher as school activity director. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 78(5), 25-28.
- Pellicer-Chenoll, M., Garcia-Massó, X., Morales, J., Serra-Añó, P., Solana-Tramunt, M., González, L. M., & Toca-Herrera, J. L. (2015). Physical activity, physical fitness and academic achievement in adolescents: a self-organizing maps approach. *Health education research*, 30(3), 436-448.
- Çiçek, Ş., Koçak, M. S. ve Kirazcı, S. (2002). Beden Eğitimi Derslerinde Çeşitli Öğretmen ve Öğrenci Davranışlarının Öğrencilerin Derse Katılımındaki Önemi ve Sergileme Sıklığı. *Gazi Üniversitesi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(4), 3-14
- Demir, G. T. ve Cicioğlu, H. İ. (2019). Fiziksel Aktiviteye Katılım Motivasyonu ile Dijital Oyun Oynama Motivasyonu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 23-34.
- Demirci, N. (2017). Okul Dışı Sportif Etkinliklere Katılan 11-13 Yaşları Arasındaki Çocukların Okul İçi ve Okul Dışı Adım Sayılarının İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*. Ankara
- Dwyer, J. J. M., Allison, K. R., LeMoine, K. N., Adlaf, E. M., Goodman, J., Faulkner, G. E. J. & Lysy, D. C. (2006). A provincial study of opportunities for school-based physical activity in secondary schools. *Journal of Adolescent Health* 39 (2006) 80–86. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1054139X05004635>
- Demirhan, G., Bulca, Y., Saçlı, F., ve Kangalgil, M. (2014). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Uygulamada Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29-2), 57-68.
- Esen, G. (2010). İlköğretim Okulları 2. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi-Ne ve Ders Dışı Spor Etkinliklerine Yönelik Tutumlarında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Rolü. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*. İstanbul
- Eskiler, E., Küçükbiş, F. ve Gülle, M. (2016). Orta Dönem Çocuk Ergenlerde Fiziksel Aktiviteye Yönelik Tutumların Sosyal Pazarlama Bağlamında Değerlendirilmesi, ERPA, *International Congresses on Education*, 716-722.
- Francis, K. T. (1999). Status of the year 2000 health goals for physical activity and fitness. *Physical Therapy*, 79(4), 405-414. doi: 10.1093/ptj/79.4.405
- Harrison, P. A., & Narayan, G. (2003). Differences in behavior, psychological factors, and environmental factors associated with participation in school sports and other activities in adolescence. *Journal of school health*, 73(3), 113-120. doi: 10.1111/j.1746-1561.2003.tb03585.x

- Hekim, M. (2016). Çocuklarda Beden Eğitimi, Spor ve Oyun Etkinliklerine Katılımın Kemik Gelişimi Üzerine Etkilerinin Değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2016; 5(2): 66-71. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/gumussagbil/issue/23824/253816>
- Hilland, T. A., Stratton, G., Vinson, D. & Fairclough, S. (2009). The physical education predisposition scale: Preliminary development and validation. *Journal of Sports Sciences*, 27(14), 1555-1563. doi: 10.1080/02640410903147513
- Hu, F., B., Li, T., Y., Colditz, G., A., Willett, W., C. & Manson, J., E., (2003). Television watching and other sedentary behaviors in relation to risk of obesity and type 2 diabetes mellitus in women. *J Am Med Assoc* 289, 1785–1791. doi:10.1001/jama.289.14.1785
- Karadağ, A. A., Mutlu, S. ve Sayın, Ş. (2012). Okul Bahçelerinin Oyun Alanı Olarak Değeri: Düzce Kenti Örneği. *Ormancılık Dergisi*, 8(2), 45-56. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/duzceod/issue/4821/290820>
- Keskin, N., Erman, Ö. ve Küçük, K. S. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum ve Öz-Yeterlikleri. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(1), 93-107.
- Kobel, S., Wirt, T., Schreiber, A., Keszyüs, D., Kettner, S., Erkelenz, N., Wartha O. & Steinacker, J. M. (2014). Intervention effects of a school-based health promotion programme on obesity related behavioural outcomes. *Journal Of Obesity*, 2014.
- Kotan, Ç., Hergüner, G. ve Yaman, Ç. (2009). İlköğretim Okullarında Okuyan Sporcu Öğrencilerin Spor Yapmalarında Okul ve Aile Faktörünün Etkisi Sakarya İl Örneği. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (1), 49-58
- Kuş, E. (2012). *Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri*. (4. Baskı) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Lauer P., A., Akiba M., Wilkerson S., B., Apthorp H., S., Snow D. & Martin-Glenn M., L., (2006). Out-of-school-time programs: A meta-analysis of effects for at-risk students. *Review of Educational Research*, 76(2): 275-313. doi:10.3102/00346543076002275.
- Lewis, K. (2014). Pupils' and teachers' experiences of school-based physical education: a qualitative study. *BMJ Open*, 4(9), e005277.
- Lochmiller, C. R., & Lester, J. N. (2017). Conceptualizing Practitioner-Scholarship for Educational Leadership Research and Practice. *Journal of Research on Leadership Education*, 12(1), 3–25.
- Makar, E. (2016). *Spor Eğitimi Göre Öğrencilerin Sosyal Beceri, Fiziksel Benlik Algısı ve Fiziksel Aktivite Düzeyleri Arasındaki İlişki*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) (2018). *Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Ortaokul 5-8. Sınıflar)*, Ankara.

- Mustafaoğlu, R., Zirek, E., Yasacı, Z. ve Özdiñler, A. R. (2018). Dijital Teknoloji Kullanımının Çocukların Gelişimi ve Sağlığı Üzerine Olumsuz Etkileri. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 5(2), 1-21.
- NASPE (National Association For Sport And Physical Education). Resource Brief: Quality Physical Education. Reston, VA: AAHPERD;2009.
- Naylor P. J., Nettlefold L., Race D., Hoy C., Ashe M., C., Higgins J., W. & McKay H. A. (2015). Implementation of school based physical activity interventions: A systematic review. *Preventive Medicine* 72 (2015) 95–115. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0091743514005167>
- Ntoumanis, N. (2002). Motivational clusters in a sample of British physical education classes. *Psychology of Sport and Exercise*, 3(3), 177-194. doi: 10.1016/S1469-0292(01)00020-6
- Owen, F. K., & Çelik, N. D. (2018). Yaşam Boyu Sağlıklı Yaşam ve İyilik Hali. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 10(4), 440-453.
- Owen, K., B., Parker, P., D., Astell-Burt, T. & Lonsdale, C. (2018). Regular physical activity and educational outcomes in youth: A Longitudinal Study. *Journal of Adolescent Health*, 62, 334–340. doi: 10.1016/j.jadohealth.2017.09.014
- Özdoğru, A. A. (2018). Çocuk ve Ergenlerin Okul Dışı Zamanlarda Spor Aktivitelerine Katılımı. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 86-101. doi: 10.17155/omuspd.321959
- Ploeg K. A.V., Maximova K., McGavock J., Davis W. & Veugelers P. (2014). Do school-based physical activity interventions increase or reduce inequalities in health *Social Science & Medicine* 112 (2014) 80-87. doi:10.1016/j.socscimed.2014.04.032
- Raspberry, C., N., Lee, S., M., Robin, L., Laris, B., A., Russell, L., A., Coyle, K., K. & Nihiser, A., J. (2011). The association between school-based physical activity, including physical education and academic performance: A systematic review of the literature. *Preventive Medicine*, 52, 10–20.
- Satman, M. C. (2018). Fiziksel Aktivite: Bilinenin Çok Ötesi. *Spormetre*, 2018,16(4),158-178. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/spormetre/issue/40788/456024>
- Savin-Baden, M., & Major, C. H. (2013). Qualitative research: the essential guide to theory and practice. *Qualitative Research: The Essential Guide to Theory and Practice*. Routledge.
- Saygın, Ö., ve Dükkancı, Y. (2009). Kız Çocuklarda Sağlık İlişkili Fiziksel Uygunluk ve Fiziksel Aktivite Yoğunluğu İlişkisinin Araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 320-329.

- Siegrist M., Hanssenb H., Lammela C., Hallerc B., Kocha A., M., Stempa P., ... Hallea M. (2018). Effects of a cluster randomized school-based prevention program on physical activity and microvascular function. *Atherosclerosis* 278 (2018) 73–81
- Sollerhed, A., C., Apitzsch, E., Rastam L. ve Ejlertsson, G., (2007). Factors associated with young children's self-perceived physical competence and self-reported physical activity. *Health Education Research*. 23-(1), 125-136.
- Stemler, S. (2001). An overview of content analysis. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 7(17). doi: 10.7275/z6fm-2e34
- Strasburger, V. C., Jordan, A. B., & Donnerstein, E. (2010). Health effects of media on children and adolescents. *Pediatrics*, 125(4), 756-767. doi:10.1542/peds.2009-2563
- Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Haziran 2017 21(2): 419-426. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunisobil/issue/34503/424695>
- T.C. Sağlık Bakanlığı (2019) Türkiye beslenme ve sağlık araştırması 2017: beslenme durumu ve alışkanlıklarının değerlendirilmesi sonuç raporu. Erişim adresi: (20 Temmuz 2021). https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/saglikli-beslenme-hareketli-hayat-db/Yayinlar/kitaplar/TBSA_RAPOR_KITAP_20.08.pdf
- Ocak, Y., ve Tortop, Y. (2006). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Derslerine İlişkin Genel Görüşleri ve Beden Eğitimi Derslerini Yürütürken Karşılaştıkları Sorunları. *9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, 3-5.
- Trudeau, F., & Shephard, R. J. (2008). Physical education, school physical activity, school sports and academic performance. *International journal of behavioral nutrition and physical activity*, 5(1), 1-12.
- Ünlü, H., Karahan, M., Aydos, L., ve Öner, M. (2011). A comparative study: the attitudes of Turkish and foreign male students to the physical education lesson. *Croatian Journal of Education*, 13(1), 169-187.
- Vogeltanz-Holm, N. & Holm J. (2018). Changes in body mass index during a 3-year elementary school-based obesity prevention program for american indian and white rural students. *Health Education & Behavior* 2018, Vol. 45(2) 277– 285
- Vural, H., ve Yılmaz, S. (2016). İyileştirilmiş Fiziksel Çevre Şartlarının İlkokul Öğrencilerinin Gelişimine Etkisinin Öğretmen Gözüyle Değerlendirilmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2).
- Willoughby, M. T., Wylie, A. C. & Catellier, D. J. (2018), Testing the association between physical activity and executive function skills in early childhood. *Early Childhood Research Quarterly*, 44, 82–89.

- Xu, F., Ware, R. S., Tse, L. A., Wang, Z., Hong, X., Song, A., Li J. & Wang, Y. (2012). A school-based comprehensive lifestyle intervention among chinese kids against obesity (CLICK-Obesity): rationale, design and methodology of a randomized controlled trial in Nanjing city, China. *BMC Public Health*, 12(1), 1-8.
- Yaylacı, F. B. (2012). İlköğretim Okullarında “Nasıl Bir Beden Eğitimi Dersi İstiyorum?”. *Milli Eğitim Dergisi*, 42(195), 194-210.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), 7-17.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (10.Baskı) Ankara Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin yayıncılık.
- Yılmaz, K. ve Altınkurt, Y. (2011). Göreve Yeni Başlayan Özel Dershane Öğretmenlerinin Kurumlarındaki Çalışma Koşullarına İlişkin Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11 (2), 635-650.
- Yılmaz, S., ve Bulut, Z. (2002). Kentsel Mekanlarda Çocuk Oyun Alanları Planlama ve Tasarım İlkeleri. *Atatürk Üniversitesi. Ziraat Fak. Dergisi*. 33 (3), 345-351.
- Yılmaz, U. (2018). *Beden Eğitimi ve Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Engellerine İlişkin Algularının Değerlendirilmesi*. Akdeniz Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi). Erişim Adresi: <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/30951>
- Yin, R. K. (2009). *Case study research: Design and methods* (Vol. 5). Sage
- Welk, G. J. (1999). The youth physical activity promotion model: A conceptual bridge between theory and practice. *Quest*, 51(1), 5-23. doi:10.1080/00336297.1999.10484297
- Whitehead, M. (Ed.). (2010). *Physical Literacy: Throughout The Lifecourse*. Routledge.
- Whitehead, S., & Biddle, S. (2008). Adolescent girls' perceptions of physical activity: A focus group study. *European Physical Education Review*, 14(2), 243-262. doi: 10.1177%2F1356336X08090708



EK 1. Görüşme Formu

Merhaba ben Özge Sütçü

Ankara Üniversitesi spor eğitimi tezli yüksek lisans öğrencisiyim. Çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecindeki fırsat ve engellerini öğretmenlerin bakış açısıyla keşfetmek amacıyla bu çalışmayı yürütüyorum. Bu çalışmanın diğer araştırmacılara ve siz değerli öğretmenlere katkı sağlayacağını ümit ediyorum.

Bu araştırma için beden etiğimi ve spor öğretmenleriyle görüşmeler yapıyorum. Yaptığım tüm görüşmelerde verilen bilgiler sadece bu araştırmada kullanılacak olup kişisel bilgiler tamamen gizli tutulacaktır.

Görüşmenin yarım saat süreceğini tahmin ediyorum. Sorunlara olan çözümlerinizi varsa sorulardan sonra vurgulamanızı rica ediyorum. Sorulara vereceğiniz cevapları daha ayrıntılı tutabilmek için izin verirseniz görüşmemizi kaydetmek istiyorum.

Bu araştırmaya katıldığınız için şimdiden teşekkür ediyorum.

SORULAR

Demografik Sorular

1. En son mezun olduğunuz okul/ bölümü belirtiniz?
2. Beden Eğitimi ve Spor öğretmeni olarak görev süreniz nedir?

Görüşme Soruları

1. Beden eğitimi derslerinin çocukların düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmalarında etkili olduğunu düşünüyor musunuz? Çocukların düzenli fiziksel aktiviteye motive olmalarının önündeki fırsatları sizce nelerdir? (Ders, okul imkanları, okul spor faaliyetleri).
2. Okul spor faaliyetlerinin bu süreçteki önemi sizce nedir? (Motivasyon, düzenli fiziksel aktivite).
3. Öğrencilerinizin derse katılımları nasıl? Çocukların fiziksel aktivite motivasyonunu etkileyen faktörler nelerdir? (Ders içi etkinlikler).
4. Öğrencilerinizin fiziksel yeterlikleri sizce nasıl? Fiziksel yeterlik ve aktivite alışkanlığı edinmeleri arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz? Fiziksel yeterlik sorunu aktiviteye katılmalarına engel oluyor mu?

5. Çevreyle olan etkileşimleri çocukların düzenli aktiviteye katıldıklarında ne gibi fırsatlar sunar? (Arkadaş, aile, öğretmen).
6. Çevresel faktörlerin öğrencilerinizin fiziksel aktivite alışkanlığı kazanma sürecinde ne tür engeller ortaya koymaktadır? Neden? ya da herhangi bir engel faktörü ortaya çıkarır mı? (Aile, arkadaş, öğretmen, fiziki çevre).
7. Çocukların düzenli fiziksel aktivitenin yararları konusunda bilgi sahibi olduklarını düşünüyor musunuz? Neden?
8. Fiziksel aktivitenin yararları konusunda bilgi edinme fırsatları nelerdir? (Öğretmen, seminer, konferans).
9. Bilgi edinmelerinin önünde engelleyici sebepler olduğunu düşünüyor musunuz? (Okul imkanları, isteksizlik, yoğun ders temposu, zaman ayıramama).
10. Çocukların düzenli fiziksel aktivite yapma konusunda tutumları sizce nasıldır? Düzenli aktivite alışkanlığı edinmeleri açısından olumlu tutum edinmelerinde engel ve fırsatlar nelerdir? (Eğlence, merak, yenilik, bilgi sahibi olma, sosyal çevre edinme, başarı sağlama, sağlık etkisi)

EK 2. Aydınlatılmış Onam Formu

Araştırmanın Adı: Çocukların Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığı Edinme Sürecindeki Fırsat ve Engellerinin Beden Eğitimi Öğretmenleri Açısından Değerlendirilmesi

“Sayın gönüllü,

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tezli Yüksek Lisans Programı bitirme tezi kapsamında planlanmış olan yukarıda adı yazılı araştırmaya katılmak üzere davet edilmiş bulunuyorsunuz. Bu araştırmada yer almayı kabul etmeden önce, araştırmanın ne amaçla yapılmak istendiğini anlamanız ve kararınızı bu bilgilendirme çerçevesinde özgürce vermeniz gerekmektedir. Aşağıdaki bilgileri lütfen dikkatlice okuyunuz, sorularınız olursa sorunuz ve açık yanıtlar isteyiniz.”

1. Bu çalışmanın amacı düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinme sürecinde çocukların fırsat ve engellerini öğretmen bakış açısından incelemektir.
2. Çalışmaya katılım koşulları en az iki yıldır beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak görev yapıyor olmaktır.
3. Çalışma kapsamında sadece size sorulacak soruları cevaplamanız istenecektir.
4. Çalışmaya 30 gönüllü beden eğitimi öğretmeni dahil edilecektir.
5. Sorulan soruları cevaplamak için harcayacağınız toplam süre yarım saattir.
6. Görüşme sırasında vereceğiniz cevaplar izniniz doğrultusunda ses kaydı alınarak belgelenecektir.
7. Çalışma kapsamında sorulan sorulara cevap vermek zorunda değilsiniz katılım tamamen gönüllülük esasına dayalı olacaktır.

“Bu araştırmada yer almak tümüyle sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da başladıktan sonra yarıda bırakabilirsiniz. Bu araştırmanın sonuçları bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırmadan çekilmeniz ya da araştırmacı tarafından araştırmadan çıkarılmanız halinde, sizle ilgili veriler kullanılmayacaktır. Ancak veriler bir kez anonimleştikten sonra araştırmadan çekilmeniz mümkün olmayacaktır. Sizden elde edilen tüm bilgiler gizli tutulacak, araştırma yayınlandığında da varsa kimlik bilgilerinizin gizliliği korunacaktır.”

“Yukarıda yer alan ve araştırmaya başlanmadan önce gönüllülere verilmesi gereken bilgileri içeren metni okudum (ya da sözlü olarak dinledim). Eksik kaldığını düşündüğüm konularda sorularımı araştırmacılara sordum ve doyurucu yanıtlar aldım. Yazılı ve sözlü olarak tarafıma sunulan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anladığım

kanısındayım. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğim konusunda karar vermem için yeterince zaman tanındı.

Bu koşullar altında, araştırma kapsamında elde edilen şahsıma ait bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını, gizlilik kurallarına uyulmak kaydıyla sunulmasını ve yayınlanmasını, hiçbir baskı ve zorlama altında kalmaksızın, kendi özgür irademle kabul ettiğimi beyan ederim.”

Araştırmacının ad soyad:

İletişim:



EK 3. Etik Kurul Onayı

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ALT ETİK KURULU
KARAR ÖRNEĞİ**

Karar Tarihi : 12/04/2021

Toplantı Sayısı : 6

Karar Sayısı : 125

125-Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi **Özge Sütcü**'nün "Çocukların Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığı Edinme Sürecindeki Fırsat ve Engellerinin Beden Eğitimi Öğretmenleri Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı tezi ile ilgili "İnsan Üzerinde Yapılan Klinik Dışı Araştırmalar Başvuru Formu" Etik Kurulumuzca incelendi.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi **Özge Sütcü**'nün "Çocukların Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığı Edinme Sürecindeki Fırsat ve Engellerinin Beden Eğitimi Öğretmenleri Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı tezi ile ilgili araştırma protokolüne uyulması ve etik onay tarihinden itibaren geçerli olması koşuluyla uygulanmasının etik açıdan uygun olduğuna oybirliği ile karar verildi.

EK 4. MEB İzin Belgesi



T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-49614598-605.01-33635237
Konu : Araştırma Uygulama İzin Talebi

01.10.2021

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi: a) Ankara Üniversitesi Rektörlüğü'nün 03/09/2021 tarihli ve E-98761816-302.08.01-232935 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığının 21/01/2020 tarihli ve 2020/2 Nolu Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesi.

İlgi (a) yazı ile Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Spor Eğitimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Özge SÜTCÜ'nün "Çocukların Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığı Edinme Sürecindeki Fırsat ve Engellerinin Beden Eğitimi Öğretmenleri Açısından Değerlendirilmesi" konulu çalışmasına veri sağlamak amacıyla anket çalışması yapma iznine ilişkin ilgi yazı ve ekleri Bakanlığımız tarafından incelenmiştir.

Bakanlığımıza bağlı resmi/özel okul ve kurumlarda öğrenci, öğretmen ve okul yöneticilerinin katılımıyla yapılması planlanan uygulamanın covid-19 tedbirlerine uyulması ve denetimi il/ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre; onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan, veri toplama araçlarının uygulanmasına ilgi (b) Genelge doğrultusunda izin verilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Mehmet Fatih LEBLEBİCİ
Bakan a.
Başkan

- Ek:
1-Onaylı Veri Toplama Araçları (3 Sayfa)
2-Araştırma izni Başvuru Taahhütname(1 Sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
Ankara, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep,
İstanbul, İzmir, Karabük, Kars,
Konya, Muğla, Şanlıurfa ve Van Valiliklerine
(İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

Bilgi:
Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne

BENZERLİK BİLDİRİMİ

“Çocukların Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığı Edinme Sürecindeki Fırsat ve Engellerinin Beden Eğitimi Öğretmenleri Açısından Değerlendirilmesi” başlıklı tezimin ana bölümü (ön bölüm, kaynaklar ve ekler hariç) Turnitin İntihali Engelleme Programı aracılığıyla incelenmiş ve ilgili rapor danışmanım tarafından da kontrol edilmiştir. Kontrol sırasında (1) “Beş sözcükten daha az olan benzeşmeler” (2) “Kaynaklar” (3) “Doğrudan Alıntılar” dışarıda tutulmuştur. Benzerlik kontrolüne ilişkin rapordan elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Rapor Tarihi	:26.11.2021
Gönderim Numarası	:1713030070
Sayfa Sayısı	:65
Sözcük Sayısı	:14110
Karakter Sayısı	:90176
Benzerlik Oranı	: %9
Savunma Tarihi	: 30.11.2021

Yukarıda belirtilen sonuçları gösteren Turnitin İntihali Engelleme Programı’na ilişkin orijinal raporu, sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmaksızın bu beyanım ekinde Enstitüye teslim ettiğimi, tezimin %10’dan fazla benzerlik oranı içerdiğinin belirlenmesi durumunda, bundan doğabilecek tüm yasal sorumluluğu kabul ettiğimi bildirir, saygılarımı sunarım.

Öğrencinin Adı Soyadı: Özge Sütcü

Tarih: 26/11/2021

İmza:

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı ve Soyadı : Özge Sütücü

E-Posta Adresi :

Akademik Bilgiler

Öğrenim Durumu:

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Ankara Üniversitesi	2013-2018
Yüksek Lisans	Spor Eğitimi	Ankara Üniversitesi	2018- devam ediyor)
Hazırlık	Lisans Hazırlık	Ankara Üniversitesi	2013-2014

Bildiriler:

15. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi / Antalya

“Beden Eğitimi Öğretmeni ve Beden Eğitimi Dersi Kavramlarına İlişkin Aday Öğretmenlerin Metaforik Algıları” poster sunum.

2. Dünya Spor Bilimleri Kongresi /Manisa

“Aday Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öğretme ve Öğrenme Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları” Sözlü sunum.

Ödüller:

15. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Beden Eğitimi Dalında En İyi Poster Sunum Ödülü

Makaleler:

Yuksel, H. S., Sutcu, O., & Ozdemir, B. (2019). Exploring of Prospective Teachers' Metaphoric Perceptions about the Concepts of" Physical Education Course" and" Physical Education Teacher". *Journal of Education and Learning*, 8(2), 58-68.